

VUOSIKERTOMUS 1994

SISÄLTÖ

Instrumentarium-konserni	2
Konserni lyhyesti 1994	4
Toimitusjohtajan katsaus	5
Osakkeet ja osakkeenomistajat	6
TOIMIALAKATSAUKSET	
Terveysthuolto	10
Optiikka	18
Erillisyyksiköt	22
TILINPÄÄTÖS	
Hallituksen toimintakertomus	24
Tuloslaskelma	28
Rahoituslaskelma	29
Tase	30
Tilinpäätöksen liitetiedot	32
Voitonjako	43
Tilintarkastuskertomus	43
Hallintoneuvoston lausunto	43
Instrumentarium Oy:n hallintoelimet	44
Viisivuotistilastoa	45
Tunnuslukujen laskentaperiaatteet	46
U.S. GAAPin mukainen tulos ja oma pääoma	47
Osoitteet	51

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

on tiistaina 4.4.1995 klo 16.00 Instrumentarium Oy:n pääkonttorissa, Kuortaneenkatu 2, Helsinki. Osakkeenomistajien, jotka haluavat osallistua yhtiökokoukseen, on oltava merkittyinä Osakekeskusrekisterin pitämään yhtiön omistajaluetteloon viimeistään perjantaina 24.3.1995 ja ilmoitauduttava viimeistään torstaina 30.3.1995 klo 16.00 puh. (90) 394 1404. Osakkeenomistajat, jotka eivät ole vielä vaihtaneet osakkeitaan arvo-osuuksiksi, saavat ohjeet yhtiökokoukseen osallistumisesta ylläolevasta puhelinnumerosta.

TALOUDELLINEN INFORMAATIO

Instrumentarium Oy julkaisee vuoden 1995 aikana suomeksi ja englanniksi kaksi osavuositilastoa. Tammi-huhtikuun katsaus julkaistaan 7.6. ja tammi-elokuun katsaus 9.10. Ennakkotiedot tilivuodelta 1995 julkaistaan helmikuussa 1996.

Julkaisuja voi tilata osoitteella Instrumentarium Oy, Sijoittajayhteydet, PL 357, 00101 Helsinki tai puhelimitse (90) 394 1401.

Instrumentarium

YKSIKÖT

Terveysthuolto

- Datex-Engström
- Instrumentarium Imaging
- Merivaara
- LM-Dental
- Merimedic
- Instrumed
- Soxil
- Medko Medical
- Medinovum

Optiikka

- Instrumentarium
- Nissen
- Ögat
- Instruest

Erillisyyksiköt

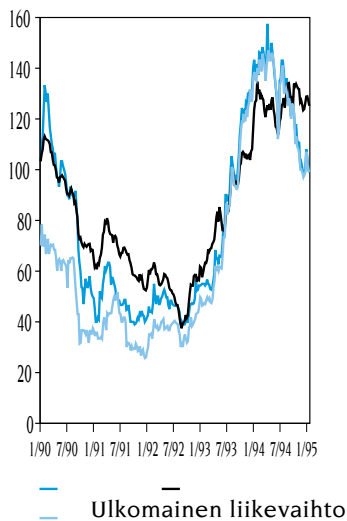
- Instru Data
- Bergenheim Yhtiöt
- Tekno-Rema

Konserni lyhyesti 1994

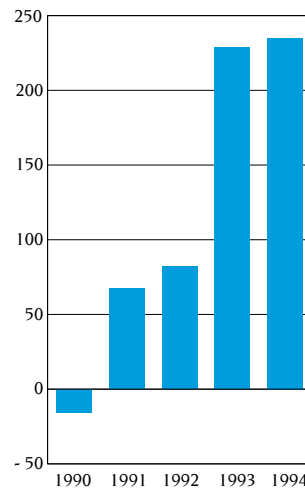
Mmk	1994	1993	+/- %
Liikevaihto	2 008,3	1 957,3	2,6
Ulkomainen liikevaihto	1 038,9	947,6	9,6
Liikevoitto	235,1	228,7	2,8
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	233,7	251,2	-6,9
Satunnaiserat	39,0	-45,6	
Voitto ennen varauksia ja veroja	272,7	205,6	32,6
Verot	76,3	61,2	24,7
Tilikauden voitto ennen varauksia	193,9	139,9	38,6
Taseen loppusumma	2 409,2	2 153,2	11,9
Oma pääoma	1 428,2	1 284,6	11,2
Sijoitetun pääoman tuotto-%	16,4	18,3	
Omavaraisuusaste-%	61,8	62,4	
Tulos/osake, mk	8,32	8,36	-0,5
Tulos/osake U.S. GAAP, mk	9,37	13,78	-32,0
Osinko/osake, mk	2,80 *	2,33	20,2
Kassavirta/osake, mk	10,95	13,54	-19,1
Henkilöstö keskimäärin	2 351	2 383	-1,3

* Hallituksen ehdotus.

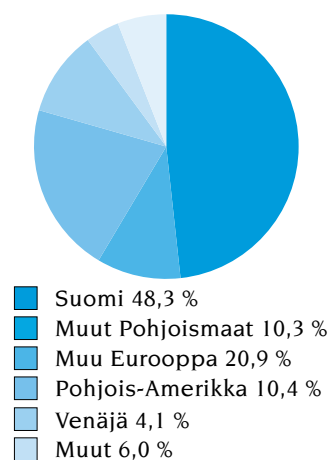
LIKEVAIHTO, MMK

LIKEVOITTO, MMK

**LIKEVAIHDON MAANTIE-
TEELLINEN JAKAUMA, %**

Toimitusjohtajan katsaus

Instrumentarium-konsernin tulos vuonna 1994 oli hyvin tyydyttävä. Tulos osaketta kohti oli 8,32 markkaa, mikä on 0,5 % vähemmän kuin edellisenä vuotena. Liikevoitto kasvoi 3 % ja oli 235 milj. markkaa. Tuloksen kehittymiseen myönteisesti on vaikuttanut operatiivisen tehokkuuden kehittyminen useimmissa tulosyksiköissämme. Toisaalta valuuttakurssimuutokset ovat olleet kannaltamme epäedullisia. Myöskään strategisesti tärkeästä tuotekehityksestä ei ole tingitty. Tuotekehitykseen käytettiin 96 milj. markkaa eli 21 % enemmän kuin edellisenä vuotena.

Toimialajärjestelyistä johtuvat satunnaiserät mukaan luettuna voitto ennen varauksia ja veroja kasvoi 33 % ja oli 273 milj. markkaa.

Instrumentariumin liiketoimintaportfoliota muutettiin ja selkeytettiin merkittävästi toimintavuoden aikana. Komponenttien jakelutoiminnasta luovuttiin ja langattoman viestinnän tuotteet keskitettiin Tekno-Remaan. Metos ja Hackman Suurkeittiöt yhdistyivät Hackman Metos Oy Ab:ksi, josta Instrumentarium omistaa merkittävän vähemmistöosuuden. Elokuun lopussa hankittiin Engström Medical tytäryhtiöineen vahvistamaan Datexin jo ennestään hyvää asemaa anestesian ja potilasvalvonnan markkinoilla.

Järjestelyjen tuloksena terveydenhuollon osuus liikevaihdosta vuositasolla nousee 50 %:sta noin 65 %:iin ja viennin ja ulkomaan liiketoimin-

nan osuus 50 %:sta noin 60 %:iin. Instrumentariumin tavoitteena on edelleen kasvattaa viennin ja ulkomaisen liiketoiminnan osuutta ja siten vähentää riippuvuutta kotimarkkinoista.

Instrumentarium on monialayhtiö, joka kasvaa ja kehittyy tulosyksikköjensä kautta. Konsernitasona on mahdollista tasapainottaa hyvinkin erilaiset liiketoimintariskit ja kassavirrat. Instrumentariumin tavoitteena on hallitusti kehittää liiketoimintaportfoliotaan, jonka puitteissa merkittävätkin panostukset eri liiketoimintayksiköihin ovat mahdollisia. Kannattavan kasvun edellytykset ovat olemassa, ja näkymät alkaneelle toimintavuodelle ovat hyvät. Lähiajan tärkein yksittäinen haaste on Datex-Engströmin kehittäminen yhdeksi maailman johtavista anestesian ja potilasvalvonnan laitevalmistajista.

Osingonjakoehdotus 2,80 mk/osake edustaa hallituksen omaksumaa linjaa, jonka mukaan osinkoa jaetaan noin kolmannes tuloksesta.

Päättynyt vuosi on ollut rakennejärjestelyineen kovin työteliäs ja operatiivinen tulos hyvä. Parhaimmat kiitokseni kaikille instrulaisille ja kiitos asiakkaillemme luottamuksesta.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

OSAKKEET JA ÄÄNIOIKEUS

Instrumentarium Oy:n osakepääoma jakautuu A- ja B-sarjan osakkeisiin. Jokaisella A-sarjan osakkeella on yhtiökokouksessa kymmenen ääntä ja jokaisella B-sarjan osakkeella yksi ääni. Sekä A- että B-sarjan osakkeet antavat osakkeenomistajille samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja voitonjakoon. Vuoden 1993 alussa ulkomaalaisrajoituslainsäädäntö kumottiin Suomessa, ja yhtiön kaikki osakkeet ovat vapaita osakkeita.

Huhtikuussa 1994 toteutetun nimellisarvon muutoksen ja rahastoannin seurauksena yhtiön osakkeiden lukumäärä kolminkertaistui 20 150 301 kappaleeseen. Yhtiön osakkeiden nimellisarvo puolitettiin kymmeneen markkaan, jolloin yksi vanha 20 mk:n nimellisarvoinen osake jakautui kahdeksi 10 mk:n nimellisarvoiseksi osakkeeksi. Lisäksi rahastoannissa kahdella uudella 10 mk:n nimellisarvoisella osakkeella sai yhden uuden 10 mk:n nimellisarvoisen osakkeen maksutta.

NOTEERAUKSET PÖRSSEISSÄ

Instrumentarium Oy:n molemmat osakesarjat noteerataan Helsingin Arvopaperipörssissä. A-sarjan noteeraus aloitettiin 1971 ja B-sarjan noteeraus 1986. B-sarjan osakkeita vastaavat ADR-osaketodistukset ovat olleet noteerattuina Yhdysvalloissa NASDAQin listalla vuodesta 1983. Huhtikuussa 1994 toteutetun yhtiön osakkeiden nimellisarvon muutoksen ja rahastoannin jälkeen kaksi ADR-osaketodistusta vastaa yhtä B-osaketta. Aikaisemmin neljä ADR-osaketodistusta vastasi yhtä B-osaketta. Vuoden 1994 lopussa NASDAQin listalla oli 231 328 ADR-osaketodistusta.

OMISTAJALUETTELO

Yhtiön osakkeet on siirretty arvo-osuusjärjestelmään kesäkuussa 1993. Osakkeenomistajan tulee hoitaa osoitteenmuutokset, tilittietojen muutokset osinkojen maksua varten sekä muut osakkeenomistukseensa liittyvät asiat siinä arvo-osuusrekisterissä, jossa hänen arvo-osuustilinsä on.

OSINKO

Hallituksen voitonjakoehdotus on sivulla 43. Oikeus osinkoon on vain sillä, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä 10.4.1995 on merkitty Osakekeskusrekisterin pitämään omistajaluetteloon. Osingon maksupäivä on 13.4.1995.

HENKILÖSTÖN, HALLITUKSEN JA HALLINTONEUVOSTON OSAKEOMISTUS

Henkilökuntaan kuuluvia osakkeenomistajia oli vuoden lopussa 366 ja heidän yhteenlaskettu osakeomistuksensa oli 233 028 kpl. Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten omistuksessa oli vuoden vaihteessa 131 556 kpl A-sarjan ja 18 456 kpl B-sarjan osakkeita, jotka vastaavat 0,74 %:a yhtiön osakepääomasta ja 0,84 %:a äänivallasta.

VAIHTOVELKAKIRJA- JA OPTIOLAINAT

Yhtiön liikkeellelaskeman optiolainan ehdot ja vaikutukset osakepääomaan ja äänivaltaan on selvitetty liitetiedoissa sivulla 41.

HALLITUKSEN VALTUUDET JA OSAKASSOPIMUKSET

Hallituksella ei ole ollut kuluneella tilikaudella osakeantivaltuuksia. Yhtiön hallituksen tiedossa ei ole yhtiön osakkeita koskevia osakassopimuksia.

OSAKEPÄÄOMAN RAKENNE 31.12.1994

	kpl	% osakkeista	% äänistä
A-osakkeet	15 302 451	75,9	96,9
B-osakkeet	4 847 850	24,1	3,1
Yhteensä	20 150 301	100,0	100,0

OMISTUKSEN JAKAUTUMINEN 31.12.1994

Osakkeet kpl	Osakkaiden lukumäärä	% osakkaista	% osakekannasta
1 - 100	3 295	27,6	0,9
101 - 500	5 200	43,7	6,5
501 - 1 000	1 656	13,9	5,9
1 001 - 5 000	1 458	12,2	15,0
5 001 - 10 000	156	1,3	5,4
yli 10 000	152	1,3	66,3
Yhteensä	11 917	100,0	100,0

OSAKKEIDEN OMISTUS 31.12.1994

Instrumentarium Oy:n suurimmat osakkeenomistajat äänimäärän mukaisessa suuruusjärjestyksessä.

Osakkeenomistaja	Lukumäärä			% osak- keista	% ää- nistä
	A-osake	B-osake	Yhteensä		
1. Orion-yhtymä Oy *	938 574	468 954	1 407 528	7,0	6,2
2. Oriola Oy *	741 327	19 110	760 437	3,8	4,7
3. Kuulolaittekeskus Oy *	737 299	-	737 299	3,7	4,7
4. Panfarma Oy *	735 523	-	735 523	3,7	4,7
5. Hiven Oy *	734 500	-	734 500	3,6	4,7
6. Instrumentariumin Yhteis- eläkesäätiö s.r. **	509 960	192 024	701 984	3,5	3,4
7. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Eläke-Varma	354 009	42 200	396 209	2,0	2,3
8. Medical Investment Trust Oy	304 000	-	304 000	1,5	1,9
9. Instrumentariumin Tiedesäätiö s.r.	299 739	19 962	319 701	1,6	1,9
10. Suomalainen Lääkäriseura Duodecim	253 203	6 660	259 863	1,3	1,6
11. Kuntien Eläkevakuutus	204 000	66 000	270 000	1,3	1,3
12. SYP-Invest Oy	206 316	-	206 316	1,0	1,3
13. Vakuutusosakeyhtiö Sampo	199 791	-	199 791	1,0	1,3
14. Thominvest Oy	179 530	-	179 530	0,9	1,1
15. Suomen Lääketieteen Säätiö	172 851	-	172 851	0,9	1,1
16. Suomen Kulttuurirahasto	162 936	90	163 026	0,8	1,0
17. Eläkesäätiö Polaris Pensionsstiftelse s.r.	136 620	12 420	149 040	0,7	0,9
18. Kansaneläkelaitos	120 600	-	120 600	0,6	0,8
19. Osuuspankkien Eläkekassa	120 227	-	120 227	0,6	0,8
20. Osuuspankkien Keskuspankki Oy	110 354	26 168	136 522	0,7	0,7
	7 221 359	853 588	8 074 947	40,1	46,3
Hallintarekisteröidyt:					
Kansallis-Osake-Pankki	130 874	341 758	472 632	2,3	1,0
Suomen Yhdyspankki	48 959	242 749	291 708	1,4	0,5
Muut rekisterinpitäjät	3 400	45 200	48 600	0,2	0,1

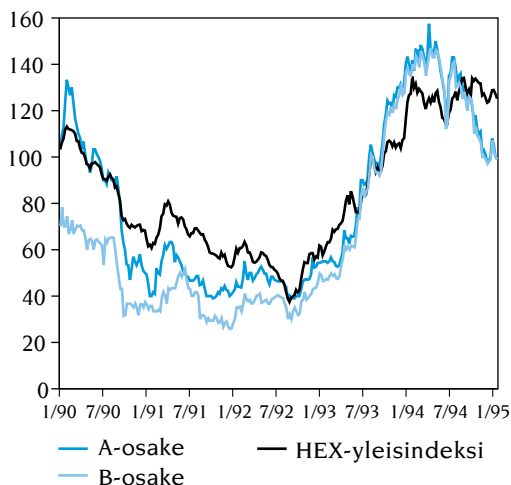
* Kuuluu Orion-konserniin.

** Ei äänioikeutta yhtiökokouksessa.

A- JA B-OSAKKEIDEN KURSSIKEHITYS

Helsingin Arvopaperipörssi

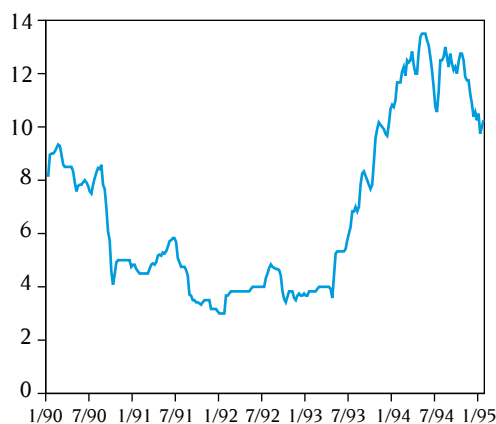
mk

ADR-KURSSIKEHITYS

NASDAQ, Washington D.C.

USD

OSAKKEENOMISTAJARYHMÄT 31.12.1994

Ryhmä	Lukumäärä	Osakemäärä	% osakekannasta
Yksityishenkilöt	10 929	6 379 739	31,7
Yritykset	579	6 753 343	33,5
Säätiöt ja yhdistykset	339	3 422 091	17,0
Sijoitusrahastot	12	1 001 580	5,0
Vakuutusyhtiöt	17	1 259 968	6,3
Rahoituslaitokset	36	471 673	2,3
Hallintarekisteröidyt	5	812 940	4,0
Arvo-osuukseksi siirtämättä		48 967	0,2
Yhteensä	11 917	20 150 301	100,0

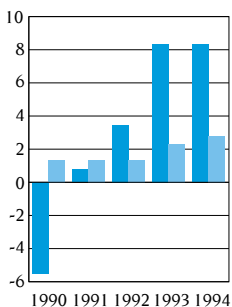
OSAKEANTIKORJATTU KURSSIKEHITYS

	Helsingin Arvopaperipörssi				NASDAQ	
	A-osake, mk		B-osake, mk		ADR, USD	
	ylin	alin	ylin	alin	ylin	alin
1990	136,67	46,33	78,33	21,67	9,42	4,00
1991	64,67	37,67	53,33	20,67	5,83	3,00
1992	57,67	37,67	46,67	26,00	4,92	3,00
1993	133,67	50,67	131,67	45,67	10,83	3,67
1994						
I nelj.	155,00	130,33	148,00	127,67	13,00	10,67
II nelj.	150,00	115,00	148,00	108,00	13,50	10,50
III nelj.	145,00	114,00	142,00	114,00	13,00	10,63
IV nelj.	132,00	97,00	130,00	95,00	13,00	9,75

OSAKEANTIKORJATUT VAIHTOMÄÄRÄT

	Helsingin Arvopaperipörssi				NASDAQ	
	A-osake		B-osake		ADR	
	kpl	% osak- keista	kpl	% osak- keista	kpl	% osak- keista
1990	1 131 492	7,5	1 589 760	40,1	722 679	41,0
1991	1 908 600	12,6	817 473	19,7	146 757	10,6
1992	3 887 214	25,6	2 337 699	52,6	1 106 079	136,7
1993	7 674 447	50,2	5 593 563	129,8	183 175	67,9
1994	2 884 284	18,8	2 791 513	60,7	151 235	60,8

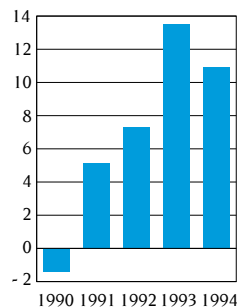
TULOS JA OSINKO OSAKETTA KOHTI, MK

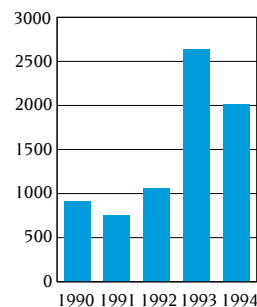
■ Tulos/osake
■ Osinko/osake*

* 1994 hallituksen ehdotus

KASSAVIRTA/OSAKE, MK

OSAKEKANNAN MARKKINA-ARVO, MMK

OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEET 31.12.

	1990	1991	1992	1993	1994
Osakepääoma, Mmk	133,0	133,0	134,3	134,3	201,5
Osakekannan markkina-arvo, Mmk	910,5	757,2	1 065,9	2 633,7	2 010,2
Osakkeiden määrä, tuhat kpl	6 650	6 650	6 717	6 717	20 150
A-osakkeet	5 034	5 034	5 101	5 101	15 302
B-osakkeet	1 616	1 616	1 616	1 616	4 848
Osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin, tuhat kpl	19 950	19 950	20 055	20 150	20 150
Tulos/osake, mk	-5,55	0,78	3,47	8,36	8,32
Kassavirta/osake, mk	-1,41	5,13	7,28	13,54	10,95
Osinko/osake, mk	1,33	1,33	1,33	2,33	2,80*
Oma pääoma/osake, mk	70,10	69,73	66,21	64,24 **	71,62**
P/E-luku					
A-osake	-	52,6	15,9	15,7	12,0
B-osake	-	37,6	13,1	15,3	11,9
Osinkotuotto, %					
A-osake	2,7	3,3	2,4	1,8	2,8
B-osake	3,6	4,5	2,9	1,8	2,8
Osakkeenomistajien määrä	16 057	16 053	16 093	11 212	11 917

* Hallituksen ehdotus.

** Varauksien laskennallinen verovelka vähennetty.

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet on esitetty sivulla 46.

OSAKEPÄÄOMAN KOROTUKSET VUODESTA 1986

Korotustapa	Merkintäaika	Osakeantisuhde tai merkitsijä	Merkintähinta	Uusien osakkeiden lukumäärä	Osakkeita yhteensä
Uusmerkintä	9.6.-30.9.86	10 A:1 A	140,00	381 375 A	4 731 375
Uusmerkintä	9.6.-30.9.86	20 A:1 Bs	140,00	190 685 Bs	4 922 060
Uusmerkintä	9.6.-30.9.86	20 A:1 Bv	180,00	190 690 Bv	5 112 750
Uusmerkintä	9.6.-30.9.86	5 Bv: 1 Bv	36 USD	107 250 Bv	5 220 000
Suunnattu	1.9.-30.9.86	henkilökunta	110,00	63 900 Bs	5 283 900
Suunnattu	1.9.-30.9.86	henkilökunta	140,00	16 100 Bv	5 300 000
Suunnattu	6.2.87	yritysosto	197,60	25 000 Bs	5 325 000
Suunnattu	5.3.87	yritysosto	190,00	20 000 Bs	5 345 000
Suunnattu	5.3.87	yritysosto	190,00	10 000 Bs	5 355 000
Suunnattu	27.4.87	yritysosto	220,00	15 000 Bs	5 370 000
Suunnattu	18.9.87	yritysosto	315,00	20 000 Bs	5 390 000
Rahastoanti	22.1.-23.2.88	5:1 A	-	839 025 A	6 229 025
Rahastoanti	22.1.-23.2.88	5:1 Bs	-	68 917 Bs	6 297 942
Rahastoanti	22.1.-23.2.88	5:1 Bv	-	170 058 Bv	6 468 000
Suunnattu	22.1.-23.2.88	henkilökunta	130,00	82 000 Bs	6 550 000
Suunnattu	22.6.88	yritysosto	223,00	86 000 Bs	6 636 000
Suunnattu	22.12.88	yritysosto	218,00	14 100 Bs	6 650 100
Suunnattu	23.6.92	yritysosto	300,00	66 667 A	6 716 767
Nim.arv. muutos	21.4.94	1:2 A	-	5 100 817 A	11 817 584
Nim.arv. muutos	21.4.94	1:2 B	-	1 615 950 B	13 433 534
Rahastoanti	21.4.94	2:1 A	-	5 100 817 A	18 534 351
Rahastoanti	21.4.94	2:1 B	-	1 615 950 B	20 150 301

Terveydenhuolto

Terveydenhuollon tehokkuusvaatimukset ovat kaikkialla maailmassa nousseet merkittävästi viime vuosina. Alan kokonaiskustannuksia seurataan nyt entistä tarkemmin. Terveydenhuollon laite- ja tarviketoimittajat ovat solmineet yhteistyösopimuksia ja muodostaneet yhteenliittymiä pystyäkseen tarjoamaan asiakkailleen nykyaikaisia ja kustannustehokkaita ratkaisuja kovenevassa kilpailussa.

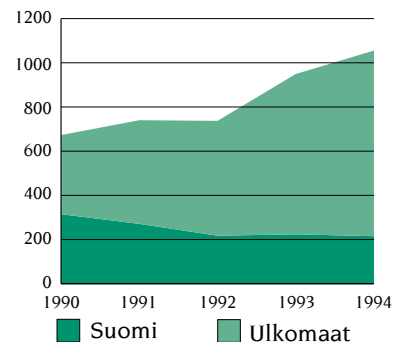
Viime vuoden aikana Instrumentariumin terveydenhuollon toimialaa vahvistettiin merkittäväillä yrityskaupoilla sekä lisäpanostuksella tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Uusien tuotteiden kehittämiseen ja perusteknologioiden tutkimiseen investoitiin viime vuonna yhteensä 94 mmk, mikä vastaa noin 12 %:a valmistavien yksiköiden liikevaihdosta. Anestesian ja tehohoidon alueilla Datex-Engström-ryhmä pystyy nyt paremmin tarjoamaan asiakkailleen erilaisiin tarpeisiin sopivia yksittäisiä laitteita tai kokonaisvaltaisia järjestelmiä. Kuvantavan diagnostiikan alueella Instrumentarium Imagingin mammografia- ja panoraamaröntgenlaitteet rakentuvat nykyaikaisille digitaali- ja mikroprosessoritekniikkaa hyödyntäville ratkaisuille.

Pääasiassa koti- ja lähimarkkinoilla toimivissa myynti- ja markkinointiyksiköissä parannetaan jatkuvasti toiminnan tehokkuutta ja asiakaspalvelua. Viime vuoden aikana toiminta laajeni Etelä-Euroopan markkinoille, kun Soxil liitettiin konserniin.

Osaaminen ja lisäarvoon tarjoaminen asiakkaille ovat toimialaryhmän liiketoiminnan peruseräitä myös tulevaisuudessa.

AVAINTIETOJA	1994	1993	±%
Liikevaihto Mmk	1 055	949	+11
Liikevoitto Mmk	134	210	-36
Henkilöstö	1 565	1 154	+36

LIIVEVAIHTO, MMK

INSTRUMENTARIUMIN TERVEYDEN- HUOLTO - ERIKOISTUMISTA MONELLA ALALLA

Instrumentariumin terveydenhuollon liiketoimintayksiköt valmistavat lääketieteellisiä laitteita nukutuksen, kuvantamisen, leikkausten ja sairaalakalusteiden parissa toimiville ammattilaisille. Toiminta on maailmanlaajuista. Vuonna 1994 liiketoimintayksiköiden yhteenlaskettu nettomyynti kohosi 1 055 milj. markkaan. Työntekijöitä on 15 maassa yhteensä 1 565.

Teollisten yksiköiden osuus terveydenhuollon myynnistä oli 74 %. Terveydenhuollon toimialan kokonaismyynnistä 54 % koostui potilasvalvontajärjestelmistä, anestesiakoneista, teho-
hoitoventilaattoreista ja tehohoidon tiedonhallintajärjestelmistä, joita valmistavat Datex, Engström, Acorn ja Clinisoft. Loppuosa muodostui Instrumentarium Imagingin diagnostisista kuvantamislaitteista, Merivaaran sairaalakalusteista ja LM-Dentalin valmistamista hammaslääkärin käsi-instrumenteista.

Suomen (Instrumed), Pohjoismaiden (Merimed) ja Italian (Soxil) lääketieteellisten laitteiden ja tarvikkeiden jälleenmyynnin osuus terveydenhuollon kokonaismyynnistä oli 19 %. Medinovuumin rinnakkaislääkevalmisteiden myynti Suomessa kasvaa edelleen noin 60 %:lla vuodessa.

AS/3™ Anaesthesia System -tuoteperheen uusin jäsen anestesiakone AS/3™ Anaesthesia Delivery Unit, ADU, on vastaanotettu markkinoilla erinomaisesti. ADU on kehitetty helpottamaan anestesia-ammattilaisten työtä. Leikkaussalissa pääosassa on potilas eivätkä monimutkaiset laitteet.

*Datex AS/3™ -
anestesiavalvonta-
monitorit käyttävät
hyväkseen edistyneintä
PC-teknologiaa.
Erityisille AS/3™
MemCard PCMCIA -
muistikorteille tallenne-
taan anestesian aikana
mitatut potilastiedot ja
anestesiakertomus.*

Kokonaismyyntimme jakautuu eri markkinoille seuraavasti: Suomi 21 %, USA 18 %, Pohjoismaat 9 %, Ranska 9 %, Saksa 6 %, Iso-Britannia 5 %, Italia 4 % ja Japani 3 %. Tytäryhtiömme Medko Medical kasvatti Venäjän vientiä merkittävästi vuoden 1994 aikana. Sen osuus on nyt noin 5 % terveydenhuollon myynnistä. Liiketoimintayksiköillä oli vientiä lisäksi yli 70 muuhun maahan.

ASIAKKAAT MUUTTANEET SELVÄSTI OSTOTAPOJAAN

Terveydenhuollon kustannuksia on supistettu kaikkialla teollistuneessa maailmassa. Vaikka laitehankintoihin käytetään vain noin neljä prosenttia koko maailman terveydenhuoltoon käytettävistä varoista, päättäjät harkitsevat investointejaan yhä tarkemmin.

Terveydenhuoltoon liittyviä kustannuksia ja niiden vastaavuutta seurataan tarkoin. Palvelujen tuottaja ja maksaja erotetaan toisistaan. Hoidon tarjoajan täytyy tietää tarkoin, missä kustannus syntyy. Tarvitaan tietojärjestelmiä, jotka antavat nämä tiedot ja joiden avulla sairaalat voivat kehittää prosessejaan ja siten toimintansa

laatua. Asiakkaat alkavat suosia suuria toimitajia, mikä vuorostaan johtaa alan teollisuuden strategisiin alliansseihin ja yritysostoihin.

Markkinoiden toinen pääsuuntaus on lyhytaikaisten kirurgisten toimenpiteiden, esim. endoskopian ja lyhytjälkihoitoisten leikkausten lisääntyminen. Uusia, sairaalassaoloaika lyhentyviä hoitovaihtoehtoja etsitään.

LAAJENTUMINEN ANESTESIAN JA TEHOHOIDON MARKKINOILLA

Pyrimme laajentumaan maailmanlaajuisesti anestesian ja tehohoidon sekä valikoiduilla diagnostisten kuvantamislaitteiden alueilla. Ydinosaamisemme ylläpidon lisäksi meidän täytyy sekä laajentaa tuotteistoamme että jatkuvasti parantaa asiakastukeamme.

Alan teollisuuden kannattavuus on yleisesti alentunut, eikä se muuttune lähivuosiinakaan. Siksi nyt oli oikea aika investoida tulevaisuuteen, jotta voisimme parantaa markkinaosuuttamme ja mahdollistaa toimintamme kasvun.

Vuonna 1994 hankimme Engström Medical AB:n Ruotsista, Soxil S.p.A:n Italiasta ja Engström MIE Ltd:n Englannista, jotka ovat anestesia- ja hengityshoitoalan yrityksiä. Vahvistaaksemme asemaamme Iso-Britannian markkinoilla myimme Engström MIE:n osake-enemmistön Vickers Plc:lle tammikuussa 1995 osana yritystemme välistä laajempaa liittoutumista.

Engström Medicalin hankinta viestii määrätietoista laajentumistamme tehohoidon alueelle. Clinisoft Oy antaa hyvän lähtöaseman nopeasti kasvaville tehohoidon tiedonhallintamarkkinoille.

Marquette Electronics on USA:n johtavia tehohoidon potilasvalvontalaitteiden valmistajia. Sen ja Engströmin välinen uuden sukupolven nukutuskoneiden yhteistyösopimus mahdollistaa vähitellen pääsyn USA:n markkinoille, joita hallitsee tällä hetkellä kaksi valmistajaa.

Diagnostisen kuvantamisen tänä vuonna lanseerattavalle uudelle tuotelinjalle lisensioitiin perusteknologiaa.

Viimeaikaiset allianssit ja yritysostot ovat tuoneet meille uutta teknologiaa ja parantaneet erikoisalojen ydinosaamista. Voimme tarjota asiakkaillemme nykyistä laajemman tuotevalikoiman. Pääsemme kokonaan uusien asiakasryhmien pariin ja uusille markkinoille. Engströmin kertakäyttötuotteiden myynnin odotetaan kasvavan erityisen nopeasti.

VAHVA MARKKINAOSUUS SUOMESSA

Suomessa terveydenhuollon hankinnat ovat taantuman jälkeen kääntyneet varovaiseen kasvuun. Instrumed on keskittynyt tiettyjen lääketieteellisten laitteiden ja tarvikkeiden myyntiin ja jakeluun Suomen terveydenhuollon ammattilaisille. Viime vuosien organisaatiomuutokset Instrumedissä palauttivat toiminnan kannattavuuden.

Sairaalakalusteiden ja vammaisten apuvälineiden tarve on yhä vähäinen. Sairaskoti- ja kotihoitokalusteiden ja henkilökunnan työtä helpottavien kalusteiden kysyntä on kuitenkin alkanut kasvaa.

Saksalaisen rinnakkaislääkkeitä valmistavan Merckle GmbH:n tuotteiden maahantuonnin osuus Instrumentariumin terveydenhuoltoryhmän myynnistä on noin kaksi prosenttia. Mercklen maahantuoja, Medinovum, on toimialan nopeimmin kasvavia yksiköitä. Medinovum aloitti markkinoilla todellisen hintakilpailun, ja terveydenhuollossa yleinen pyrkimys kustannustehokkuuteen onkin nostanut Medinovumin lääkkeiden markkinaosuutta.

Datexin anestesia- ja tehohoitolaitteet ovat käytössä ympäri maailmaa, mm. Sint Antonius Ziekenhuis-sairaalassa Hollannissa.

Engström Elvira-ventilaattori on huipputekniikkaa hengityshoitoon.

MERKITTÄVIÄ PANOSTUKSIA JAKELUKETJUUN

Vuonna 1994 lisäsimme myynti- ja markkinointitukea jälleenmyyjillemme.

Saksassa, Euroopan suurimmilla terveydenhuollon markkinoilla, perustimme jälleenmyyjämme kanssa anestesia- ja tehohoitolaitteita myyvän yhteisyrityksen. Tavoitteenamme on vahvistaa asemiamme tällä markkina-alueella ja vastata näin kovaan paikalliseen kilpailuun Euroopan yhdentymisen myötä avautuvilla markkinoilla. Vastaperustettu yritys Hoyer-Engström sekä Engströmin myynti- ja huoltotoiminnot Saksassa toimivat yhdistettyinä täysipainoisesti jo vuonna 1995.

Datex-Engström Iberica, S.L. perustettiin vuoden 1994 loppupuolella pitämään yllä Engströmin vahvaa asemaa Espanjassa. Samalla myös Datexin tuotteet pääsevät tälle markkina-alueelle, joka on perinteisesti ollut vaikea jälleenmyyjillemme.

Soxil S.p.A. on johtava lääketieteellisten laitteiden ja tarvikkeiden jälleenmyyjä Italiassa. Yritys on myös paikallisesti suunniteltujen ja valmistettujen anestesiakoneiden kiistaton markkinajohtaja. Pyrimme kehittämään Soxilin erinomaista jakelukanavaa ja vahvistamaan Jollytronic-anestesiakoneiden tuotekehitystä varmistaaksemme niiden jatkuvan kilpailukyvyn.

MENESTYSTÄ VIENNISSÄ

Kasvatimme vientiämme kaiken kaikkiaan 16 % vuodesta 1993. Suurimmalla vientialueellamme USA:ssa myynti jatkoi kasvuaan. Suhteellisesti kasvu oli suurinta Venäjällä, missä myyntimme yli kaksinkertaistui.

Sekä Datex että Instrumentarium Imaging kasvattivat markkinaosuuttaan jokseenkin pyhäytyneillä Yhdysvaltain terveydenhuoltomarkkinoilla. Erityisen huomattavaa on Datex Medical Instrumentation, Inc:in jatkuva menestys. Tämä yksikkö on yhä tärkeämpi myös tuotekehityksen kannalta, koska se on lähellä maailman suurimpia lääketieteellisten laitteiden markkinoita. Odotamme Datex Medical Instrumentation, Inc:n vahvistavan asemiaan yhä vuoden 1995 aikana.

Toimintavuoden aikana tehdyn yrityskaupan myötä Instrumentariumille siirtyi uusi liiketoiminta-alue, hengityshoidon kertakäyttötuotteet. Kertakäyttötuotteiden markkinat kasvavat nopeasti.

Euroopan myynti kehittyi edelleen. Myynti Saksan markkinoilla väheni tosin 25 %, mikä johtui pääasiassa lainsäädännön muutoksista, joilla tähdätään huomattaviin terveydenhuollon kustannussäästöihin. Mammografialaitteittemme myynti kuitenkin lähes kaksinkertaistui, kun uudet laitteiden suorituskykyvaatimukset astuivat voimaan Saksassa. Diagnostisten kuvantamislaitteittemme myynti kasvoi maailmanlaajuisesti yli 20 %.

Merivaara jatkoi edelleen kiinteää yhteistyötään Merimedecin kanssa, joka kasvatti markkinaosuuksia Pohjoismaissa ja Ranskassa. Vientin osuus Merivaaran myynnistä on yli kaksi kolmasosaa. Merimedic hankki pienen ranskalaisen yrityksen parantaakseen Merimedic S.A.R.L:n markkinaosuutta Etelä-Ranskassa.

Yrityksemme tunkeutua nopeasti kasvaville Aasian markkinoille ei ole vielä vastannut odotuksiamme, mutta olemme suunnitelleet inves-

Yhä useammalla hammaslääkärin yksityisvastaanotolla on Orthopantomograph OP100 -hammasröntgenlaite. Laite vaatii hyvin vähän lattia-alaa ja mahtuu siten pieniinkin tiloihin.

tointeja asemiemme vahvistamiseksi. Vuonna 1994 Aasian markkinoiden osuus oli viennistämme noin 10 %. Latinalaisen Amerikan osuus kasvaa tulevaisuudessa merkittävästi.

Medko Medicalin kolme vuosikymmentä venäläisten asiakkaitten palveluksessa on osoittautunut hyväksi sijoitukseksi. Vuodesta 1990 lähtien Medko Medical on onnistuneesti rakentanut luotettavaa paikallista edustajaverkostoa Venäjälle. Ammattilaisten ydinjoukko tukee edustajia Moskovan ja Pietarin toimistoista sekä Suomesta. Venäjän markkinoiden kasvunäkymät ovat hyvät.

Viron myynti oli tyydyttävä, ja lokakuussa avattiin uusi myyntikonttori Latviaan. Medko Medical toimitti ensimmäiset lähetyksensä Pekingiin.

Vuoden 1994 aikana kaikki liiketoimintayksikkömme alkoivat kehittää myyntiä ja markkinointia Itä-Euroopassa. Terveystieteiden uudelleenrakentaminen näissä maissa on nopeaa. Instrumentariumin terveydenhuoltoalan 94 vuoden vankka kokemus on varmasti avuksi tällä alueella. Kehitämme erilaisia vaihtoehtoja tukeaksemme alueen myyntityötä.

*Värikoodauksen
ansiota LM-
Dentalin erilaiset
käsi-instrumentit
on helppo erottaa
toisistaan.
Silikonisten
kädensijojen
ergonominen
muotoilu takaa
parhaan mahdol-
lisen otteen
instrumentista.*

INTENSIIVINEN TUOTEKEHITYS LUO KAUASKANTOISIA TULOKSIA

Tuotekehityksen investoinnit vuonna 1994 kasvoivat 22 %:lla edellisestä vuodesta 94 milj. markkaan. Datex ja Imaging kasvattivat tuotekehitystään eniten, niiden tuotekehityskustannukset olivat noin 14 % myynnistä.

Datex laajensi sekä valvontalaite- että systeemituotevalikoimaansa. Osa uutuustuotteista on suunniteltu hyödyntämään nimenomaan uusien lyhytvaikutteisten nukutuskaasujen, desfluraanin ja sevofluraanin avaamia valvontalaitemarkkinoita.

Sekä Datex että viime vuonna perustettu Acorn toivat markkinoille kuljetusmonitorit. Acorn on erikoistunut kannettaviin halpoihin potilasvalvontamonitoreihin, joiden tarve erilaisiin sovellutuksiin myös leikkaussalin ja heräämön ulkopuolella kasvaa jatkuvasti.

Maailman ensimmäisen todella integroidun anestesiajärjestelmän AS/3TM:n tuotekehitystä jatkettiin. Vuonna 1993 tuotiin markkinoille AS/3TM-systeemin ensimmäinen osa AS/3TM anestesiamonitori. Integroidun anestesian tiedonhallinnan ja tietoverkkojen markkinointi alkoi vuonna 1994. Järjestelmän seuraavan osan, anestesiakoneen, markkinointi alkoi vähitellen.

Merivaaran
nykyaikainen
Harmony-
hoitosänky on
suunniteltu van-
husten ja pitkä-
aikaispotilaiden
hoitoon kotona ja
erilaisissa hoito-
ja vanhainkodeis-
sa. Sängyssä on
sähkökäyttöiset
makuutason
säädöt, joten
hyvä makuu- tai
istuma-asento
saadaan helposti
vain valinta-
paneelista
säätäen.

Instrumed pyrkii
luottamukselliseen
ja kestäväan asia-
kassuhteeseen.
Turun yliopiston
biotekniikan
osasto käyttää
tutkimustyössään
Instrumedin
toimittamia fer-
mentointilaitteita.
Laitteiden valmis-
taja on yhdysval-
talainen New
Brunswick
Scientific.

*Medko Medical
Oy:n tämänhet-
kistä projekteis-
ta haastavin on
suunnitella ja
toimittaa laitteet
Sklifosovski-
instituutin
palovamma-
sairaalaan
Moskovaan.
Projektien
onnistumisen
edellytyksenä
on hyvä tiimi-
työskentely.*

Engströmin ja Datexin tuotekehitysosastot aloittivat yhteistyön heti yritystalon jälkeen. Engström kehittää uuden sukupolven anestesia-konetta yhdessä Datexin ja Marquetten kanssa, jolloin sillä on käytettävissään alan teollisuuden suurimmat voimavarat.

Perinteinen röntgentekniikka väistyy nopeasti digitaalisuuteen perustuvan anturi- ja mikroprosessoritekniikan tieltä. Uuteen tekniikkaan keskittyminen luo tulevaisuudessa Instrumentarium Imagingille hyvät kasvumahdollisuudet. Viime vuonna diagnostisten kuvantamislaitteiden tuotekehitys kasvoi kolmasosan. Imaging toi markkinoille sekä uusia hammas-kuvauslaitteita että mammografialaitteita.

Merivaara keskittyi lähinnä uusiin kotihoito- ja sairaskotisänkyihin. Uudet tuotteet vahvistivat edelleen Merivaaran asemaa Pohjoismaiden toiseksi suurimpana sairaalalalusteiden valmistajana. Näkymät ovat hyvät myös Pohjoismaiden ulkopuolella ja Venäjällä.

LM-Dental jatkoi hammashoidossa käytettävien uusien käsi-instrumenttien ergonomista suunnittelua. Useita uusia tuotteita tuotiin markkinoille. LM-Dental kasvatti myyntiä sekä Pohjoismaissa että Euroopassa. Viennin osuus tuotannosta on kaksi kolmasosaa.

LAATUSTANDARDIT TÄYTETTY

Kansallisten ja kansainvälisten laatustandardien täyttäminen on terveydenhuoltoalan markkinoilla toimimisen yhä keskeisempi edellytys. Kaikilla liiketoimintayksiköillämme on jo ennestään hyvin korkeat laatuvaatimukset, ja niinpä kiristyneet vaatimukset ovat meille ennemminkin mahdollisuus kuin ongelma.

Sekä Datex että Engström ovat jo läpäisseet EU:n ns. ilmoitetun laitoksen tarkastuksen ja molemmat saivat lääketieteellisten laitteiden EN 46001 -sertifikaatit 1994. Sertifikaatti oikeuttaa käyttämään tuotteissa EU:n alueella CE-merkkiä osoittamaan, että ne ovat 1.1.1995 voimaan astuneen EU:n lääkintälaitedirektiivin mukaisia. Instrumentarium Imaging on saanut ISO 9001 -sertifikaatin ensimmäisenä mammografialaitteiden valmistajana, ja myös Merivaara sai ISO-sertifikaatin vuonna 1994.

Optisten liikkeiden määrä maassamme kasvoi rajusti vuoden 1994 aikana. Kiristyneestä kilpailusta huolimatta Instrumentarium säilytti vahvan markkinaosuutensa Suomessa. Ruotsissa ja Virossa Instrumentariumin markkinaosuus kasvoi.

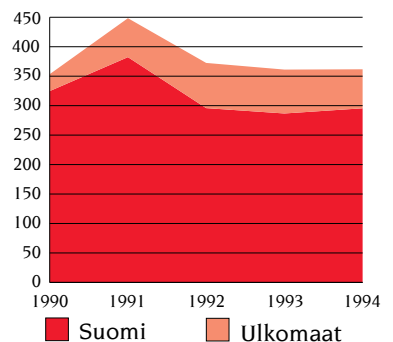
Yleinen kulutuskysyntä on viime aikoina huomattavasti vilkastunut. Silmäoptiikan tuotteiden kysyntä alkoi selvästi kasvaa vuoden 1994 syyspuolella. Erityisesti Nissen-myymlöiden myynti kehittyi hyvin. Vuoden 1993 aikana luotu markkinointikonsepti ja myymäläketjun ilme vaikuttavat erittäin onnistuneilta. Kaikkien Instrumentariumin optiikkamyymlöiden lukumäärä on kuluneen vuoden aikana kasvanut Suomessa 113:sta 115:een ja Virossa yhdestä kahteen. Ruotsin 20. Ögat-myymlä perustettiin vuoden 1995 alussa. Toiminta aloitetaan myös Pietarissa. Tulevina vuosina Optiikkaryhmän tavoitteena on laajentaa toimintaa kasvattamalla myymäläverkostoa Ruotsissa ja Baltiassa. Suomen myymäläverkosto kattaa melko hyvin koko maan.

TerveysInstru-myymlöiden ilmettä muutettiin uuteen, raikkaaseen suuntaan niin ulkoasun kuin tuotevalikoimankin osalta. Myymäläinvestoinnit aloitettiin kuluneen vuoden aikana ja saatetaan päätökseen vuoden 1995 loppuun mennessä. Jo nyt on selvästi nähtävissä TerveysInstrujen myynnin positiivinen kehitys.

AVAINTIETOJA

	1994	1993	±%
Liikevaihto Mmk	362	361	+0
Liikevoitto Mmk	46	33	+39
Henkilöstö	576	563	+2
- Suomi	464	455	+2
- Ruotsi	107	108	-1
- Viro	5	0	

LIIVEVAIHTO, MMK

KILPAILUN VAPAUTUMISESTA ETUA ASIAKKAALLE

Suomen optiikkamarkkinoiden markkamääräisen kasvu vuonna 1994 oli noin 3 %. Optiikkaliikkeiden lukumäärä maassamme on samalla kuitenkin kasvanut voimakkaasti. Nyt myymälöitä on Suomessa jo lähes 700, mikä on suhteellisesti selvästi enemmän kuin Ruotsissa tai Norjassa. Vuonna 1993 Instrumentariumin 113 myymälää edustivat 19 %:a koko maan optiikkaliikkeistä. Vuoden aikana perustimme neljä uutta myymälää. Lisäksi osa myymälöistä uudenaikaistettiin. Turun alueella Instrumentarium laajensi myymäläverkostoaan hankkimalla Raision Silmälasi Oy:n ja Raision Silmäasema Oy:n liiketoiminnan. Vaikka Instrumentariumin myymälöiden lukumäärä on kuluneena vuonna jonkin verran kasvanut, se vastaa nyt runsasta 16 %:a koko maan optisista liikkeistä.

Viime vuosina silmälasien hinnat ovat Suomessa laskeneet entistä kilpailukykyisemmälle tasolle. Hintataso on tällä hetkellä lähes 10 % edullisempi kuin läntisissä naapurimaissamme. Kilpailun vapautumista optisella alalla ilmentää kesällä 1994 voimaantullut laki terveydenhuollon ammattihenkilöstön oikeuksista ja velvollisuuksista. Uuden lain mukaan piilolinssikoulutuksen saanut optikko voi nyt itsenäisesti määrätä asiakkaalle piilolinssit.

Optiikkaliikkeiden monipuoliset kehysvalikoimat uudistuvat jatkuvasti. Niistä jokainen löytää itselleen parhaiten soveltuvan mallin.

KOULUTUS JA UUSIN TEKNIikka PARANTAVAT PALVELUA

Vuoden aikana viimeistelimme Instrumentariumin oman Instru Test System (ITS) -näöntarkastusjärjestelmän. Tällä 10 kohdan testillä taataan, että kaikki näöntarkastukseen ja silmälasimääritykseen liittyvät seikat tulevat tutkituiksi. ITS:n käyttö asiakaspalvelussa takaa sen, että kaikki silmälasille asetetut vaatimukset täyttyvät ja että asiakas saa itselleen mahdollisimman hyvin soveltuvat silmälasit. Koulutimme kaikki Instrumentariumin optikot käyttämään ITS-järjestelmää. Asiakaspalvelun jatkuvaa kehittämistä ajatellen suunnittelimme koko henkilöstölle Palvellen Tulosta -koulutuksen, joka jaksottuu parin vuoden ajalle.

Laajensimme ja kehitimme vuonna 1993 käyttöön otettua ATK-pohjaista linssitilausjärjestelmää edelleen. Tämä palvelua huomattavasti nopeuttava ja helpottava järjestelmä on nyt käytössä kaikissa myymälöissä.

LAATUKEHYSIÄ JA UUTUUSTUOTTEITA

Optiikkaryhmä tuo maahan silmälasikehykset suoraan valmistajalta. Kuluneena vuonna hankimme valikoimiin itävaltalaiset Robert Rüdgerin ja Controversen korkealaatuiset kehykset sekä muodikkaat ranskalaiset Yves Cogan-kehykset. Kehysvalikoimien lisäksi toimme markkinoille edulliset, voimakkuuksin hiotut La Scala Sun -aurinkolasit, joista tuli myyntimestys. Huoli UV-säteilyn vaikutuksista on johtanut uudenlaisen, UV-säteiltä suojaavan piilolinssin kehittämiseen. Keväällä 1994 toimmekin markkinoille englantilaisen Pilkingtonin valmistamat Precision UV -piilolinssit.

Mittalaitteiden, terveyskenkien ja apuvälineiden lisäksi TerveysInstrujen suosikkituotteisiin kuuluvat Medima Angora-alusasukat.

TERVEYSINSTRUN VALIKOIMAT MONIPUOLISTUVAT

TerveysInstrun osuus ryhmän kokonaismyynnistä on pysytellyt 15 %:ssa. TerveysInstrun liikeidea perustuu nykyaikaisen ihmisen haluun vaalia terveyttään ja ymmärtää säännöllinen, ennaltaehkäisevä terveydenhoito osana jokapäiväistä elämää. TerveysInstrut tarjoavat lukuisia erilaisia mittauslaitteita terveydentilan omatoimiseen seuraamiseen. Olemme kehittäneet myös vanhusten ja vammaisten apuvälinemallistoa ja -valikoimaa. Tällä hetkellä TerveysInstru tarjoaa asiakkailleen yli 50 erilaista apuvälinettä päivittäisten toimien helpottamiseksi. Olemme lisäksi tuoneet markkinoille runsaasti koti-terveydenhoidon pientuotteita, kuten kylmä- ja kuumapakkauksia, moniin eri tarkoituksiin sopivia ihoteippejä, puristussiteitä, laastareita, haavasiteitä, silmälappuja ja hengitysmaskeja.

Terveyskengät muodostivat kuluneenakin vuonna merkittävän osan TerveysInstrun tuotevalikoimasta ja myynnistä. Nyt toimimme markkinoille Dr. Brinkmann, Big Tree ja Little Big Tree -sandaalimallistot. Käyttömukavuuden ja miellyttävän ulkonäön ansiosta yhä useammat käyttävät terveyskenkiä työn ohella myös vapaa-aikanaan.

AB ÖGATILLA MITTAVAA KOULUTUSTA JA LAAJENTUMISSUUNNITELMIA

Optiikan markkinat Ruotsissa supistuivat kuluneen vuoden aikana 8 %. Kiristyneestä kilpailusta huolimatta AB Ögat säilytti myynnin edellistä vuotta vastaavalla tasolla. Ögatin osuus maan optiikkamarkkinoista on hieman kasvanut.

Markkinoiden supistumisen ja kovemman kilpailun myötä optisten tuotteiden, erityisesti piilolinssien, hintataso on lievästi laskenut. Piilolinssien kokonaismyynti Ruotsissa on vähentynyt noin 5 % ja osa käyttäjistä on luopunut piilolinssista. Piilolinssien suurimmat käyttäjäryhmät, nuoret ja opiskelijat, ovat viime aikoina uudelleen alkaneet suosia silmälasia. Tähän on vaikuttanut nykyisen kehysmuodin keveys ja siroisuus, ja osaksi myös silmälasien edullisuus piilolinssiin verrattuna.

Sekä silmälasikehysten että -linssien ostot on keskitetty. Tärkein linssien toimittaja kuluneena vuonna oli Hoya ja lähes 60 % myydyistä kehyksistä oli Suomen Instrumentariumin maahantuomia.

Värilliset piilolinssit -erikoistuote nuorille ja nuorekkaille.

*Kesällä 1994
voimaantulleen
lain mukaan
piilolinssi-
koulutuksen
saanut optikko
voi itsenäisesti
määrätä asiak-
kaalle piilolinssit.
Asiakas saa
myös opastusta
linssien käytössä.*

Vuoden aikana kaikki Ögatin myymäläpäälliköt ja heidän avustajansa osallistuivat mittavaan koulutusohjelmaan, jonka tavoitteena on lisätä tuottavuutta ja palveluhenkisyttä. Ögatissa panostettiin myös tietokoneohjatun linssitilauksjärjestelmän kehittämiseen. Järjestelmä saadaan asennettua kaikkiin myymälöihin vuoden 1995 alussa. Tämä tietokonejärjestelmä mahdollistaa asiakkaiden entistä nopeamman ja tehokkaamman palvelun.

Ögat-myymälät sijaitsevat etupäässä Tukholman ja Göteborgin alueella. Ögat investoi vuoden aikana kahden myymälän uusimiseen. Lisäksi vuoden 1995 alussa perustettiin Tukholmaan Ruotsin 20. Ögat-myymälä.

VIRON OPTIIKAN PALVELUT KEHITTYVÄT NOPEASTI

Instruest käynnisti silmäoptiikan kaupan kaakkoisvirolaisessa Polvan kaupungissa vuonna 1993. Syksyllä 1994 Tartossa avatussa myymälässä toiminta on alkanut ripeästi ja Instrumentariumin nimi on tullut nopeasti tunnetuksi.

Merkkikehysten, erikoislinssien ja piilolinssien käyttö on alkanut yleistyä ja kysyntä sen myötä kasvaa.

Vuoden 1995 aikana Instrumentarium avaa Tallinnassa PikaOptiikka-toimipisteen. Suunniteltu PikaOptiikka valmistaa ja varastoi tilauslinssijä asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin, mikä lisää palvelun joustavuutta ja nopeutta. Tallinnasta toimitetaan jatkossa linssit myös muihin Viron myymälöihin.

Lähiaikojen suunnitelmiin kuuluu myös koulutuksen järjestäminen niin optikoille kuin optiikan myyjillekin. Koulutus järjestetään yhdessä alan paikallisen järjestön kanssa.

Erillisyksiköt

*Instru Data
Oy:n toimittamalla järjestelmällä tulkitaan optisesti mm. työnantajien LEL:lle lähettämät tilitykset. Järjestelmän avulla lomakkeita voidaan käsitellä kuukaudessa jopa 40 000.*

INSTRU DATA OY

Tietotekniikan markkinoilla vallinneen hiljaisemmän kauden jälkeen laitteisto- ja ohjelmistoinvestoinnit ovat jälleen kasvamassa. Kuluttajien kiinnostus kotikäyttöön tarkoitettuja tietokoneita kohtaan on lisännyt kysyntää. Hankintapäätöksiin ovat myös vaikuttaneet tietotekniikan tuotteiden entistä edullisemmat hinnat.

Instru Data Oy on alan suurimpia suomalaisomistuksessa olevia yrityksiä. Kuluneena vuonna liikevaihto kasvoi edellisvuoden tapaan voimakkaasti. Yhtiö paransi jo ennestään hyvää markkina-asemaansa lähialueiden tuotetoimituksissa. Pietariin, Vilnaan ja Riikaan perustettiin tytäryhtiöt. Viennin osuus kasvoi merkittäväksi osaksi Instru Datan tukkukaupan liike toimintaa.

Paikalliset, erityisosaamista vaativat palvelut atk-alalla jatkoivat eriytymistä maailmanlaajuisista tietokoneiden ja oheislaitteiden tavara-irroista. Yhtiö on erityisesti lisäarvojen tarjoamiseen panostava atk-alan tukkuri, joka hallitsee tuotteet sekä järjestää asiakkaalle teknisen tuen ja koulutuksen. Tuotevalikoimaa täydennettiin maailman tämän hetken suurimman PC-valmistajan tuotteilla.

Atk-ammattilaisille tarkoitettuja sovelluskehitysvälineitä maahantuova ja toimittava systeemiohjelmistot-osasto sai hyvin jalansijaa kotimaan markkinoilla. Uudet tuote-edustukset, uudet asiakkaat sekä suotuisa kilpailutilanne antavat hyvät lähtökohdat tuleville vuosille. Toimistojen elektronisen dokumentinkäsittelyn eli toimistotuotannon alueella solmittiin merkittäviä järjestelmätoimitussopimuksia ja Instru Datan organisaation osaamista vahvistettiin. Yhtiö on yhä selvemmin markkinajohtaja suurten toimistotuotantojärjestelmien toimituksissa. Toimistotuotannon ydin ovat asiakkaan liiketoiminnan tarpeiden mukaan suunnitellut ohjelmistosovellukset organisaation toiminnan ohjausta varten.

Kaupan ja teollisuuden teknisiä järjestelmiä, esimerkiksi palvelupisteiden vuoronumerojärjestelmiä ja hedelmävaakoja toimittava yksikkö laajensi kuluneena vuonna myyntiverkostoaan. Osaa tuotteista myyvät nyt Instru Datan yhteistyökumppanit. Tuotekehitys on kuluneena vuonna jatkunut tuloksekkaasti ja vaakojen vienti on kehittynyt lupaavasti.

OY BERGENHEIM YHTIÖT AB

Oy Bergenheim Yhtiöt Ab myy ja markkinoi päivittäistavara- ja kosmetiikkatuotteita tukku- ja vähittäiskaupalle. Osa tuotteista on yhtiön maahantuomia, osa itse valmistamia. Yhtiön kaikkien tuoteryhmien menekki on riippuvainen kotimaisesta kulutuskysynnästä, joka alkoi uudelleen elpyä vuoden 1994 aikana.

Selektiivisen kosmetiikan markkinoilla, jotka Suomessa ovat viime vuosina pienentyneet, yhtiö on lisännyt myyntiään. Erityisen menestyssekkäitä ovat olleet Rochas- ja Escada-tuoksusarjat. Uutena edustuksena aloitettiin Un Monde Nouveau -nuorisotuoksut. Verovapaa kauppa on vilkastunut ulkomaanmatkailun lisääntymisen myötä.

Päivittäistavarapuolella Infa-lastenhoitotuotteet ovat edelleen markkinajohtaja. Erityisesti huvituttien ja tuttipullojen kysyntä on kasvanut. Markkinoille tuotiin kuluneen vuoden aikana uutuustuotteena Infa-pimeässä näkyvä yötutti. Orient Henna -hiusvärisarjaa laajennettiin luonnonhennaa sisältävillä shampoilla ja hoitoaineella, joiden menekki on ollut erinomainen. Myös Anet-kesäshampoiden ja -suihkusaippuoiden kauppa on käynyt hyvin. Kotimaista Oxygenol-tuotteistoa täydennettiin kahdella samannimisellä käyttövalmiilla suuvedellä.

Yhtiö on pyrkinyt kehittämään vientiä sekä läntisille että itäisille lähialueille. Viennin osuus liikevaihdosta on noin 7 %. Länsiviennin suurin yksittäinen tuoteryhmä on huulivoiteet, joita vieetään mm. Englantiin. Kauppa Baltiaan on moninkertaistunut edellisvuosista.

Perinteisen Orient Henna-tuotemerkin hiusväripakkaukset uusittiin toiminta-vuoden aikana. Orient Henna-tuoteryhmää täydennettiin shampoilla ja hoitoaineella.

Motorola julkisti syksyllä 1994 maailman keveimmän GSM-puhelimen, Micro Tac 8200:n. Tuotteen ominaisuuksia ovat mm. data-liitäntä, tulevan puhelun numeron näyttö, värinäähälytin ja Motorolan patentoima näppäimistön suojakansi.

OY TEKNO-REMA AB

Langattoman viestinnän markkinat kasvoivat huomattavasti vuoden 1994 aikana. NMT- ja GSM-puhelinten markkinat lähes kaksinkertaistuivat kappalemääräisesti mitattuna. Tekno-Reman asema merkittävänä langattoman viestinnän ja autostereoiden maahantuonti- ja tukku liikkeenä vahvistui.

Motorola julkisti syksyllä uuden, maailman keveimmän GSM-puhelimen, Motorola International 8200 GSM Micro Tac:n. Matkapuhelintuotevalikoima laajeni lisäksi norjalaisen Simonsenin NMT-450- ja GSM-käsi puhelimilla. Fujitsu Tenin uudet RDS-autoradiomallit saatiin valikoimiin loppuvuodesta. Toiminta ruotsalaisen Universalantennen-antennitoimittajan edustajana on myös jatkunut tuloksekkaasti.

Yhteistyö Suomen johtavien alan erikoisliikkeiden, kodintekniikkaketjujen, Teling-ketjun ja puhelinyhtiöiden kanssa lisääntyi. Näihin jakelukanaviin panostetaan myös tulevaisuudessa, jotta tuotteet olisivat yhä useamman kuluttajan ulottuvilla.

Erillisverkkolaitteiden ja -järjestelmien myynti kasvoi yli kaksikymmentä prosenttia edellisvuodesta. Jälleenmyyjien määrää lisättiin ja näiden osuus kokonaisymyynnistä oli loppuvuodesta jo merkittävä. Motorolan käsiradioiden ja hakulaitteiden menekki kasvoi voimakkaasti. Tähän vaikuttivat osaltaan Helsingissä pidetyt yleisurheilun EM-kisat erilaisine viestintätarpeineen. Keväällä aloitettu Kaukohaku Free-hakulaitteiden myynti vilkastui huomattavasti syksyn kuluessa.

Hallituksen toimintakertomus

KONSERNIN LIIKEVAIHTO JA TULOS

Instrumentarium-konsernin liikevaihto vuodelta 1994 oli 2 008 mmk (edellisenä vuonna 1 957 mmk). Liikevaihto kasvoi 3 %. Vienti ja ulkomaisien tytäryhtiöiden liikevaihto kasvoi 10 % ja oli 1 039 mmk. Se on 52 % konsernin liikevaihdosta. Suomen markkan vahvistuminen pienensi ulkomaan liikevaihdon markkamääräistä arvoa 6 %:lla.

Konsernin liikevoitto oli 235 mmk (229 mmk), mikä on 3 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Rahoitustuotot ja -kulut ilman konsernin osuutta osakkuusyhtiöiden tuloksista olivat 8 mmk (22 mmk). Rahoitusomaisuusarvopapereiden arvostaminen markkina-arvoon pienensi rahoitustuottoja 15 mmk:lla. Rahoituseriin on vuonna 1994 kirjattu lisäksi osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista -9 mmk. Konsernin rahoitusnetto oli näin kokonaisuudessaan -1 mmk. Edellisenä vuonna osakkuusyhtiöiden tulosvaikutusta ei kirjattu tuloslaskelmaan.

Voitto ennen varauksia ja veroja oli 273 mmk, mikä on 67 mmk enemmän kuin edellisenä vuonna. Satunnaiset tuotot olivat liiketoimintojen myynneistä syntyneitä voittoja sekä vaihtomaisuuden arvostusperiaatteen muutoksesta kirjattuja tuottoja. Satunnaiset kulut olivat liiketoimintojen lopettamiseen tai luovuttamiseen liittyviä kuluja sekä osakkuusyhtiöiden tulosvaikutukset kulunutta tilikautta edeltäneiltä vuosilta. Tulos osaketta kohti pysyi lähes edellisen vuoden tasolla ja oli 8,32 mk (8,36 mk).

Konsernin henkilömäärä vuoden 1994 lopussa oli 2 477, mikä on 94 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin.

KEHITYS TOIMIALOITTAIN

Terveystuotot-toimialan liikevaihto kasvoi 11 % edellisestä vuodesta. Liikevaihdosta ulkomaan myynnin osuus oli 80 %. Toimialan tulos laski 36 %. Tuloksen laskuun vaikuttivat eniten Datexin merkittävät lisäpanostukset tuotekehitykseen ja markkinointiin, jolloin kulujen kasvu ylitti liikevaihdon kasvun.

Toimialan liikevaihdon kasvuun vaikutti eniten anestesia- ja tehohoito-liiketoiminnan osto ruotsalaiselta Gambro AB:ltä elokuussa 1994. Ostettu liiketoiminta koostui neljästä erillisestä yhtiöstä sekä näiden yhtiöiden kotimarkkinoiden ulkopuolisista myynti- ja huoltotoiminoista 11 eri maassa. Ostetut yhtiöt olivat ruotsalainen Engström Medical AB, saksalainen Engström Elektromedizin GmbH, englantilainen Engström MIE Ltd. ja italialainen Soxil S.p.A. Soxil S.p.A:ta ja Engström MIE Ltd:tä lukuun ottamatta ostetut liiketoiminnot liitettiin Datex-ryhmään, jonka uudeksi nimeksi tuli Datex-Engström-ryhmä. Yritysoston osuus toimialan liikevaihdon kasvusta oli yli puolet.

Datexin liikevaihto ilman ostettujen yksiköiden vaikutusta pysyi edellisen vuoden tasolla. Myynti USA:ssa oman tytäryhtiön kautta kehittyi edelleen hyvin. Samoin Ranskan tytäryhtiön myynti kasvoi edellisestä vuodesta. Sen sijaan Hollannissa toimivan tytäryhtiön myynti laski samoin kuin myynti Saksan markkinoille. Saksaan perustettiin Datexin pitkäaikaisen jälleenmyyjän Hoyer Medizintechnikin kanssa yhteisyritys vahvistamaan asemia Saksan anestesia- ja tehohoitolaitteiden markkinoilla. Instrumentarium omistaa uudesta Saksan tytäryhtiöstä Hoyer Klinikgeräte Handels GmbH:sta 70 %. Perustettuun yhtiöön yhdistettiin myös Engström Elektromedizin GmbH:n liiketoiminta. Espanjaan perustettiin uusi tytäryhtiö Datex-Engström Iberica, S.L., jolla on tulosyksikkö myös Portugalissa. Datex-Engström-ryhmään liitettiin myös elokuussa 1994 hankittu Clinisoft Oy, joka keskittyy tietojärjestelmien kehittämiseen tehohoidon tuotealueella.

Englannissa toimivasta Engström Mie Ltd:stä myytiin 80,1 %:n osuus tammikuussa 1995 Vickers Plc:lle, joka on Datexin pitkäaikainen jälleenmyyjä Englannissa. Kauppaan liittyi olennaisena osana yhteistyön jatkuminen Vickersin ja Datex-Engström-ryhmän välillä. Engström MIE:n liikevaihto Instrumentarium-konsernissa vuonna 1994 oli 15 mmk.

Mmk	LIIKEVAIHTO			LIIKEVOITTO		
	1994	1993	%	1994	1993	%
Terveystuotot	1 055	949	+11	134	210	-36
Optiikka	362	361	+0	46	33	+39
Suurkeittolaitteet	158	190	-17	5	-9	
Erillisyksiköt	375	418	-10	24	29	-17
Keskushallinto	58	38	+53	27	-33	
	2 008	1 957	+3	235	229	+3

Italiassa toimiva Soxil S.p.A. jatkaa itsenäisenä lääketieteellisten laitteiden myyjänä ja markkinoijana, erillään Datex-Engström-ryhmästä.

Terveydenhuolto-toimialan muiden teollisten yksiköiden liikevaihdot kehittyivät hyvin. Instrumentarium Imagingin hammasröntgenlaitteiden myynti kasvoi etenkin Japanin markkinoilla. Mammografialaitteiden myynti kasvoi hyvin oman tytäryhtiön kautta USA:ssa ja jälleenmyyjäverkoston kautta erityisesti Saksassa.

Merivaaran hoitokalusteiden vienti kehittyi hyvin etenkin Venäjälle. Kotimaan hoitokalusteiden myynti laski, mutta liikunnan apuvälineiden myynti hieman kasvoi.

Kesäkuussa 1993 konserniin hankittu ruotsalainen Merimedic AB ja sen norjalainen ja ranskalainen tytäryhtiö jatkoivat Merivaaran hoitokalusteiden jälleenmyyjinä omilla kotimarkkinoillaan. Merimedic AB:n myynti Ruotsissa kehittyi suunnitelmien mukaisesti, mutta Norjassa ja Ranskassa kehitys ei ollut odotusten mukainen. Myynti kokonaisuudessaan laski edellisestä vuodesta.

LM-Dentalin valmistamien hammaslääkäreiden käsi-instrumenttien myynti pysyi edellisen vuoden tasolla. Biomateriaalien kehitystyö jatkui.

Lääketieteellisiä laitteita ja tarvikkeita kotimaassa markkinoivan Instrumedin myynti laski edellisestä vuodesta, mikä johtui lähinnä kuvantavan diagnostiikan vähäisemmistä laite-toimituksista. Muiden tuoteryhmien myynti kehittyi hyvin.

Rinnakkaislääkkeitä markkinoivan Medinovumin myynti jatkoi nopeata kasvua.

Medko Medical Oy:n projekti- ja laitevienti Venäjälle ja Baltian maihin kaksinkertaistui edellisestä vuodesta. Myös Virossa toimivan tytäryhtiön myynti kehittyi hyvin.

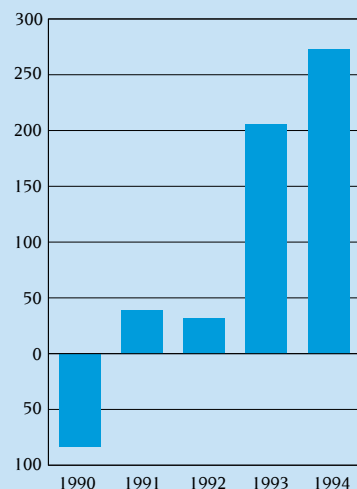
Hammashuollon laitteita ja tarvikkeita toimittaneen Oy Dentaldepot Ab:n liiketoiminta lopetettiin joulukuussa 1994. Yhtiön tulos oli tappiollinen, vaikka myynti kehittyi hyvin edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihto vuodelta 1994 oli 30 mmk.

Optiikka-toimialan liikevaihto pysyi edellisen vuoden tasolla. Liikevaihdosta syntyi Suomessa 81 % ja Ruotsissa 19 %. Toimialan tulos kasvoi edellisestä vuodesta 39 % bruttokatetason parantumisen vuoksi.

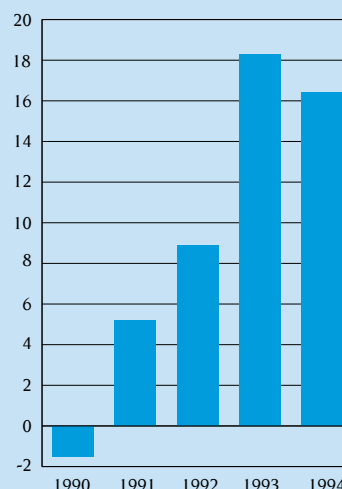
Suomessa Instrumentarium- ja Nissen-myymlöiden myynti kasvoi 2% edellisestä vuodesta. Myymälöiden lukumäärä lisääntyi vuoden aikana kahdella ja oli vuoden lopussa 115. Ögätketjun myynti Ruotsissa laski Suomen markoissa laskettuna 8 %, mutta Ruotsin kruunuissa laskettuna se pysyi edellisen vuoden tasolla. Myymälöiden lukumäärä Ruotsissa oli sama kuin edellisenä vuonna eli 19 myymälää. Virossa Polvan myymälän myynti kehittyi suunnitelmien mukaisesti, mutta sillä ei ollut vielä merkitystä toimialan kokonaislukuihin. Vuoden 1994 lopussa avattiin myymälä Virossa myös Tarttoon.

Suurkeittiölaitteet-toimialan liikevaihto ajalta 1.1. - 31.8.1994 oli 158 mmk ja tulos 5 mmk. Tulos parani edellisestä vuodesta, jolloin koko vuoden tulos oli -9 mmk. 1.9.1994 alkaen Instrumentarium Oy:n ja Oy Hackman Ab:n suurkeittiö-

VOITTO ENNEN VARAUKSIA JA VEROJA, MMK

SIOJITETUN PÄÄOMAN TUOTTO, %

laite-liiketoiminnot yhdistettiin uuteen yhtiöön, Hackman Metos Oy Ab:hen, josta Instrumentarium omistaa 40 %. Instrumentarium-konsernin osuus Hackman Metos Oy Ab:n tuloksesta ajalta 1.9. - 31.12.1994 oli -2 mmk, joka on kirjattu konsernin rahoituseriin.

Erillisyyksiköiden yhteenlaskettu liikevaihto laski 10 % edellisestä vuodesta, mikä johtui elektroniikkayhtiöiden komponenttiliiketoiminnan myymisestä vuoden 1994 alussa. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 14 %. Vertailukelpoinen tulos parani edellisestä vuodesta.

Tietojärjestelmiä ja tietotekniikkalaitteita toimittavan Instru Data Oy:n liikevaihto kasvoi 38 % ja oli 190 mmk (138 mmk). Erityisen hyvin kehittyi laitekauppa Baltian maihin ja Venäjälle. Instru Data perusti vuoden 1994 aikana tytäryhtiöt Latviaan, Liettuaan ja Venäjälle. Yhtiön tulos oli hyvä. Vuoden 1995 alussa Instru Data osti Data General Oy:n liiketoiminnan, jonka liikevaihto vuodelta 1994 oli 27 mmk.

Kosmetiikan ja päivittäistavaroiden tukku-kauppayhtiön Oy Bergenheim Yhtiöt Ab:n liikevaihto oli 99 mmk (104 mmk), mikä on 4 % vähemmän kuin edellisellä vuonna. Myös yhtiön tulos laski hieman myynnin laskun vaikutuksesta.

Langattoman viestinnän tukkukauppaa harjoittavan Oy Tekno-Rema Ab:n liikevaihto kasvoi 2 % edellisestä vuodesta. Se oli 44 mmk (43 mmk). Tulos laski bruttokatetason alenemisen vuoksi.

Elektroniikan tietoliikennelaitteiden ja mittalaitteiden maahantuontia harjoittaneen Findip

Oy:n liiketoiminta siirrettiin vuoden 1994 lopulla pääosin Oy Tekno-Rema Ab:lle. Ne liiketoiminnan osat, jotka eivät siirtyneet Tekno-Remalle, myytiin alan kotimaisille yhtiöille. Findip Oy:n liikevaihto vuodelta 1994 oli 15 mmk.

Keskushallinnon liikevaihto muodostuu arvopaperikaupasta, jota oli 58 mmk (38 mmk). Konsernin omistamien julkisesti noteerattujen vaihto- ja käyttöomaisuusosakkeiden markkina-arvo 31.12.1994 oli 469 mmk (551 mmk). Vastaava kirjanpitoarvo oli 329 mmk (315 mmk).

RAHOITUS

Konsernin omavaraisuusaste pysyi edellisen vuoden tasolla ja oli 62 %. Vapaaehtoiset varaukset on taseessa jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tästä syystä vuoden 1993 vertailuluku on muuttunut.

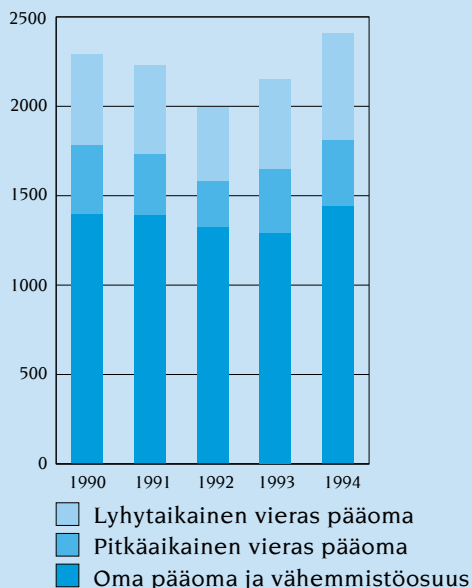
Konsernin korollisen vieraan pääoman määrä kasvoi 73 mmk:lla 351 mmk:aan, mikä johtui lähinnä yritysostojen aiheuttamasta rahoitustarpeesta. Konsernin likvidien rahavarojen määrä oli vuoden lopussa 455 mmk (489 mmk).

INVESTOINNIT JA TUOTEKEHITYS

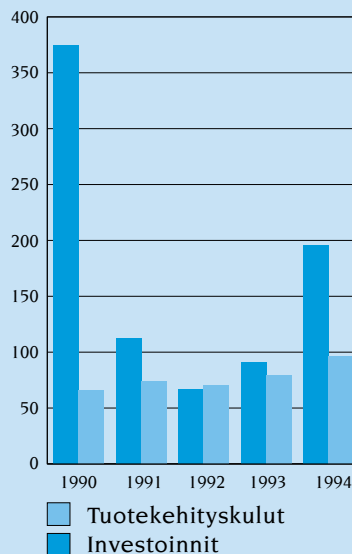
Konsernin kokonaisinvestoinnit olivat 195 mmk (91 mmk). Osakkeisiin investoitiin 122 mmk (33 mmk), kone- ja kalustohankintoihin 37 mmk (30 mmk) sekä aineettomiin oikeuksiin ja muihin pitkävaikutteisiin menoihin 36 mmk (27 mmk). Rakennuksiin ja maa-alueisiin ei investoitu lainkaan (edellisenä vuonna 1 mmk).

Tuotekehityskulut kasvoivat 21 % edellisestä vuodesta ja ne olivat 96 mmk (80 mmk). Ter-

RAHOITUS, MMK

INVESTOINNIT JA T&K-KULUT, MMK

veydenhuollon toimialan teolliset yksiköt käyttivät tuotekehitykseen 12 % liikevaihdosta. Suurimmat panostukset suunnattiin potilasvalvontalaitteiden ohella anestesiakoneiden ja -tietojärjestelmien kehittämiseen, sekä kuvantavan diagnostiikan alueelle.

HENKILÖSTÖ JA HALLINTOELIMET

Konsernin palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 2 351 henkilöä, mikä on 32 henkilöä vähemmän kuin edellisellä vuonna. Emoyhtiön palveluksessa oli henkilökuntaa keskimäärin 1 455 (1 436).

Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi lääkintöneuvos Matti Koskenoja ja hallituksen puheenjohtajana Instrumentarium Oy:n toimitusjohtaja Markku Talonen. Muina hallituksen jäseninä toimivat vuorineuvos Gustav von Hertzen, varatoimitusjohtaja Olli Riikkala, toimialajohtaja Juhani Kujala (31.12.1994 saakka), talusjohtaja Matti Salmivuori ja fil.toht. Gerhard Wendt (1.1.1995 alkaen). Olli Riikkala nimitettiin Instrumentarium Oy:n varatoimitusjohtajaksi 1.1.1995 alkaen.

KONSERNIN RAKENNUMUUTOKSET JA NÄKYMÄT VUODELLE 1995

Vuoden 1994 aikana Instrumentarium-konsernin rakenne muuttui merkittävästi. Elokuussa 1994 konserniin ostettiin anestesia- ja tehohoitolaitteisiin erikoistunut ruotsalainen Engström Medical AB ja samaan liiketoiminta-alueeseen kuuluneet 14 muussa maassa toimineet yksiköt. Samanaikaisesti myytiin suurkeittiötoimialan koko liiketoiminta Hackman Metos Oy Ab:lle,

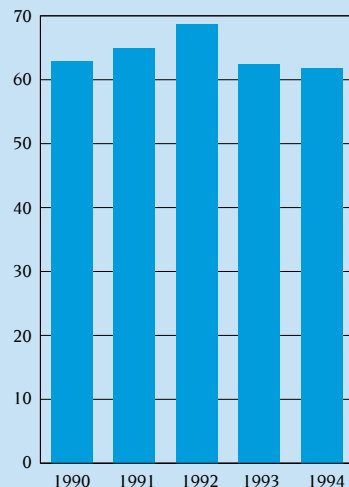
josta tuli Instrumentarium-konsernin osakkuusyhtiö. Tehtyjen järjestelyjen seurauksena terveydenhuollon osuus konsernin liikevaihdosta nousi vuonna 1994 53 %:iin. Osuus kasvaa yli 60 %:n, kun rakennemuutos vaikuttaa koko vuoden osalta.

Rakennemuutoksen seurauksena Instrumentarium-konsernin liiketoiminnan painopiste on enemmän terveydenhuollossa ja erityisesti korkean teknologian maailmanlaajuisilla laite-markkinoilla. Lääketieteellinen teknologia on Instrumentariumin vahvaa osaamisaluetta, jossa mahdollisuuksien hyödyntäminen antaa hyvät edellytykset menestymiselle.

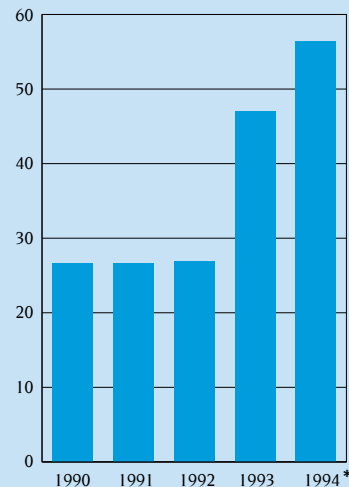
Instrumentarium-konserni on lisännyt voimakkaasti panostuksia tuotekehitykseen ja kansainväliseen myynti- ja markkinointiverkostoon. Viime vuonna nämä panostukset yhdessä vahvistuvan markan kanssa heikensivät terveydenhuollon tulostasoa. Oma osaaminen ja tuotteet luovat kuitenkin vahvan pohjan toimialan hyväle kehitykselle jatkossa. Näkymät kuluvalle vuodelle ovat terveydenhuolto-toimialalla kohtalaisen hyvät, koska terveydenhuollon laitemarkkinat ovat alkaneet elpyä useissa maissa.

Konsernin muiden toimialojen markkinat ovat pääosin Suomessa, Ruotsissa ja Baltian maissa. Kulutusksynnän ja investointien uskotaan kasvavan mainituilla alueilla vuonna 1995, joten optiikan ja erillisyyksiköiden näkymät ovat suotuisat.

OMAVARAISUUSASTE, %

MAKSETUT OSINGOT, MMK

* Hallituksen ehdotus.

Tuloslaskelma

(tuhat mk)	Liite *	KONSERNI				INSTRUMENTARIUM OY			
		1994	%	1993	%	1994	%	1993	%
Liikevaihto	(1)	2 008 313	100,0	1 957 334	100,0	1 024 367	100,0	1 027 757	100,0
Hankinnan ja valmistuksen kulut		-1 053 153		-1 011 858		-485 788		-478 591	
Bruttokate		955 160	47,6	945 476	48,3	538 579	52,6	549 166	53,4
Myynnin ja markkinoinnin kulut		-508 124		-487 253		-240 840		-244 148	
Tuotekehityksen kulut		-96 229		-79 516		-84 815		-73 838	
Hallinnon kulut		-114 241		-113 337		-60 743		-63 981	
Liiketoiminnan muut kulut	(3)	-30 071		-55 587		-36 887		-83 529	
Liiketoiminnan muut tuotot	(3)	47 173		36 203		45 622		39 682	
Konserniliikearvon poisto		-18 590		-17 255		-		-	
		-720 082		-716 745		-377 663		-425 814	
Liikevoitto		235 078	11,7	228 731	11,7	160 916	15,7	123 352	12,0
Rahoitustuotot ja -kulut	(5)	-1 334		22 454		15 261		50 485	
Voitto ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja		233 744	11,6	251 186	12,8	176 177	17,2	173 837	16,9
Satunnaiset tuotot ja kulut	(6)	38 972		-45 615		78 799		-7 632	
Voitto ennen varauksia ja veroja		272 716	13,6	205 571	10,5	254 976	24,9	166 205	16,2
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		-		26 225		15 526		24 367	
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	(7)	-		118 193		-		115 569	
Välittömät verot	(8)	-76 343		-61 232		-69 248		-52 562	
Muuntoero		-		-3 039					
Tilikauden voitto ennen vähemmistöosuutta		196 373	9,8	285 717	14,6	201 254	19,6	253 579	24,7
Vähemmistöosuus		-2 439		-1 422					
Tilikauden voitto		193 934	9,7	284 296	14,5	201 254	19,6	253 579	24,7

* Ks. tilinpäätöksen liitetiedot s. 32 - 42.

Rahoituslaskelma

(tuhat mk)	KONSERNI		INSTRUMENTARIUM OY	
	1994	1993	1994	1993
Liiketoiminta				
Tulorahoitus				
Liikevoitto	235 078	228 731	160 916	123 352
Poistot	73 320	84 280	41 792	53 106
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 334	22 454	15 261	50 485
Käyttöomaisuusosakkeiden arvonalennus	-	24 840	-	24 840
Satunnaiset erät	38 972	-45 615	78 799	-7 633
Verot	-76 343	-61 232	-69 248	-52 561
	269 693	253 458	227 520	191 589
Käyttöpääoman muutos				
Vaihto-omaisuus	-38 832	10 900	-3 331	41 805
Lyhytaikaiset liikesaamiset	-73 334	-53 140	8 506	32 822
Korottomat lyhytaikaiset velat	47 857	77 621	69 716	29 239
	-64 309	35 381	74 891	103 866
Liiketoiminnan kassavirta	205 384	288 839	302 411	295 455
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-195 338	-91 226	-211 291	-71 016
Käyttöomaisuuden myyntituotot	8 452	16 138	21 333	24 383
	-186 886	-75 088	-189 958	-46 633
Kassavirta ennen rahoitusta	18 498	213 751	112 453	248 822
Rahoitus				
Pitkäaikaiset saamiset	-46 137	-28 553	-56 669	-48 156
Pitkäaikaiset lainat	16 311	-45 330	-7 186	-62 761
Lyhytaikaiset lainat	45 847	11 954	-18 300	-9 780
Osingot ja lahjoitukset	-47 617	-27 017	-47 167	-27 017
	-31 596	-88 946	-129 322	-147 714
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos	-13 098	124 805	-16 869	101 108
Oikaisuerät	-2 713	-8 095	0	0
Taseen mukainen likvidien varojen muutos	-15 811	116 710	-16 869	101 108

Tase

(tuhat mk)	Liite *	KONSERNI				INSTRUMENTARIUM OY			
		1994	%	1993	%	1994	%	1993	%
VASTAAVAA									
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset									
Aineettomat hyödykkeet	(9)								
Aineettomat oikeudet		13 315		4 807		3 339		2 878	
Konserniliiketoimet		147 386		62 162					
Muut pitkävaikutteiset menot		54 839		42 977		54 521		48 936	
		215 540	8,9	109 946	5,1	57 860	2,7	51 814	2,6
Aineelliset hyödykkeet	(9)								
Maa-alueet		25 512		25 522		24 657		24 657	
Rakennukset ja rakennelmat		192 470		200 288		177 231		183 856	
Koneet ja kalusteet		111 255		102 601		62 460		63 366	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		630		630		630		630	
		329 867	13,7	329 041	15,3	264 978	12,3	272 509	13,8
Käyttöomaisuusosakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	(9)								
Osakkeet ja osuudet		343 733		347 162		652 485		512 058	
Lainasaamiset		10 577				9 223			
		354 310	14,7	347 162	16,1	661 708	30,7	512 058	25,9
Vaihto- ja rahoitusomaisuus									
Vaihto-omaisuus	(10)								
Aineet ja tarvikkeet		69 805		44 991		41 974		30 593	
Keskeneräiset tuotteet		39 663		32 637		22 865		30 242	
Valmiit tuotteet/tavarat		269 778		266 313		132 726		133 399	
Muu vaihto-omaisuus		79 277		75 749					
		458 523	19,0	419 690	19,5	197 565	9,2	194 234	9,8
Saamiset	(10)								
Myyntisaamiset		356 703		273 257		140 082		125 607	
Lainasaamiset		63 422		17 285		281 798		225 129	
Siirtosaamiset		63 950		58 001		42 580		46 365	
Muut saamiset		122 835		138 896		108 149		127 344	
		606 910	25,2	487 439	22,6	572 609	26,5	524 445	26,6
Rahoitusomaisuusarvopaperit	(10)	350 242	14,5	347 653	16,1	350 013	16,2	347 653	17,6
Rahat ja pankkisaamiset		93 830	3,9	112 231	5,2	52 000	2,4	71 229	3,6
		2 409 222	100,0	2 153 162	100,0	2 156 733	100,0	1 973 942	100,0

* Ks. tilinpäätöksen liitetiedot s. 32 - 42.

(tuhat mk)	Liite	KONSERNI				INSTRUMENTARIUM OY			
		1994	%	1993	%	1994	%	1993	%
VASTATTAVAA									
Oma pääoma									
Sidottu oma pääoma	(11)								
Osakepääoma		201 503		134 335		201 503		134 335	
Muu sidottu oma pääoma		185 251		250 183		193 615		260 783	
		386 754		384 518		395 118		395 118	
Vapaa oma pääoma	(11)								
Poistoeron ja varausten pääomaosuus		418 129		441 230					
Muu vapaa oma pääoma		429 361		174 528		497 530		291 118	
Tilikauden voitto		193 934		284 298		201 254		253 579	
		1 041 424		900 056		698 784		544 697	
		1 428 178	59,3	1 284 574	59,7	1 093 902	50,7	939 815	47,6
Vähemmistöosuus		14 936	0,6	9 808	0,5				
Varaukset	(12, 13)								
Kertynyt poistoero		-	-	-	-	216 596		197 453	
Investointivaraukset		-	-	-	-	192 247		226 916	
Muut varaukset		-	-	-	-	111 529		111 529	
						520 372	24,1	535 898	27,1
Vieras pääoma									
Pitkäaikainen	(14)								
Vaihtovelkakirjalainat		6		20					
Lainat rahoituslaitoksilta		50 042		38 386		20 147		34 530	
Eläkelainat		164 176		169 069		116 128		108 931	
Laskennallinen verovelka		140 334		147 988					
Muut pitkäaikaiset velat		14 828		300		150		150	
		369 386	15,3	355 763	16,5	136 425	6,3	143 611	7,3
Lyhytaikainen	(14)								
Lainat rahoituslaitoksilta		104 526		59 111		39 059		57 285	
Eläkelainat		3 930		3 498		1 135		1 209	
Saadut ennakot		73 716		79 360		51 199		56 411	
Ostovelat		131 170		112 236		62 993		61 266	
Siirtovelat		235 740		141 353		159 712		93 056	
Muut lyhytaikaiset velat		47 640		107 459		91 936		85 391	
		596 722	24,8	503 017	23,4	406 034	18,8	354 618	18,0
		2 409 222	100,0	2 153 162	100,0	2 156 733	100,0	1 973 942	100,0

Tilinpäätöksen liitetiedot

I Laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätös, emoyhtiön tilinpäätös ja kotimaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on laadittu Suomen lainsäädännön ja voimassa olevien säädösten mukaisesti. Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on oikaistu vastaamaan suomalaisia tilinpäätösperusteita. Vuoden 1994 tilinpäätös on laadittu 1.1.1993 alusta voimaantulleiden kirjanpito- ja osakeyhtiölakiuudistusten mukaisesti. Em. lakimuutosten lisäksi on noudatettu Kauppa- ja Teollisuusministeriön päätöstä konsernitilinpäätöksestä ja kirjanpitolausakunnan uudistuksista antamia yleisohjeita. Edellisen tilinpäätöksen vertailuluvut on muunnettu vastaamaan vuoden 1994 ryhmittelyä.

KONSOLIDOINTI

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Instrumentarium Oy:n ja ne yhtiöt, joista emoyhtiö omistaa joko suoraan tai välillisesti yli 50 % äänivallasta. Litonii Gård Ab:sta omistusosuus on 90,00 % ja Bostads Ab Hafniasta 70,42 %. Niitä ei toiminnan laadun ja vähäisen merkityksen vuoksi ole sisällytetty konsernitilinpäätökseen eikä niiden konsolidointi olisi heikentänyt konsernin tulosta ja omaa pääomaa. Tilinpäätöksessä mukana olevat tytäryhtiöt on ilmoitettu liitetiedoissa kohdassa 9. Liitetiedoissa mainittujen tytäryhtiöiden lisäksi tilinpäätökseen sisältyy myös Instru Data Oy:n alakonserniin kuuluvat yhtiöt Instru Data A/O, Instru Data UAB ja Instru Data SIA, sekä L-Dental Products Lumme Oy:n alakonserniin kuuluva Lääkintämuovi Oy sekä Merimedic AB:n alakonserniin kuuluvat Merimedic France S.A.R.L. ja Merimedic A/S.

Tilivuoden aikana hankitut yhtiöt on otettu konsernituloslaskelmaan hankinta-ajankohdasta lukien. Vuoden aikana myydyt yhtiöt sisältyvät konsernituloslaskelmaan myyntiajankohtaan saakka.

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmän mukaan. Tytäryhtiöiden hankinta-arvon ja tasearvon ero on konsernitaseessa kohdistettu osittain tytäryhtiöiden käyttöomaisuuteen. Käyvät arvot ylittävä osa käsitellään konserniliiketarvona, joka poistetaan pääsääntöisesti viitenä vuotena. Vuonna 1994 anestesia- ja tehohoitoliiketoiminnan ostosta syntynyt liiketarvo poistetaan 20 vuodessa, koska ko. liiketoiminnassa valmistetut tuotteet vaativat pitkän tuotekehitysvaiheen ja niiden teknologia on hitaasti vanhenevaa. Tuotteiden keskimääräiseksi eliniäksi on arvioitu noin 20 vuotta. Mainittuja periaatteita noudatetaan soveltuvin osin myös konserniyhtiöiden fuusio- ja purkutilanteissa. Konsolidoinnissa on yhtiöiden väliset saamiset ja velat sekä keskinäisten liiketapahtumien vaikutukset eliminoitu. Vähemmistöosuudet erotetaan tuloksesta ennen tilinpäätössiirtoja, mutta verojen jälkeen. Ne erotetaan myös omasta pääomasta ja varauksista. Vähemmistöosuudet esitetään konsernin tuloslaskelmassa ja taseessa omina erinä.

Osakkuusyhtiöiden (omistusosuus 20 -50 %) osuus tuloksesta on käsitelty pääomamenetelmällä. Edellisen tilikauden kumulatiiviset luvut on kirjattu satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin omana eränä.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä yhtiöissä avoimena olevat ulkomaanrahan määräiset tase-erät arvostetaan tilinpäätöspäivän viralliseen keskikurssiin. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuerinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

Konsernitilinpäätöksessä vuoden 1994 ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan Suomen markkoiksi käyttäen kuukauden lopun virallisten keskikurssien perusteella laskettuja keskikursseja. Kaikki vuoden 1994 tase-erät, tilikauden tulosta lukuun ottamatta, sekä vuoden 1993 tuloslaskelma ja tase-erät muunnetaan markkoiksi käyttäen Suomen Pankin tilinpäätöspäivän virallisia keskikursseja. Vuoden 1994 tilinpäätöksessä sekä oman pääoman muuntamisessa että tuloslaskelman ja taseen kääntämisestä eri kurssiin syntyneet muuntoerot kirjataan vapaaseen omaan pääomaan. Edellisenä vuonna kaikki muuntoerot on kirjattu tuloslaskelmaan muuntoeroihin.

LIIVEVAIHTO

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista vähennetään myynnin välilliset verot ja muut myynnin oikaisuerät. Tuotteiden ja palvelujen myynti on tuloutettu niiden luovutuksen yhteydessä.

TUTKIMUS- JA TUOTEKEHITYSMENOT

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot sisältäen koneiden ja kalustojen investoinnit on kirjattu tilikauden kuluiksi.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Emoyhtiön henkilökunnan eläketurva lisäetuineen on järjestetty Instrumentariumin Yhteiseläkesäätiö s.r:n kautta. Kotimaisten tytäryhtiöiden eläketurva on vakuutettu eläkevakuutusyhtiöissä. Ulkomaiset tytäryhtiöt ovat tehneet eläketurvajärjestelynsä paikallisen käytännön ja lainsäädännön mukaisesti.

Eläkemenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi sitä mukaa kun työsuoritus on vastaanotettu ja velvollisuus eläkkeen suorittamiseen on syntynyt. Vähäinen osa lisäeläkkeistä on emoyhtiön vastuulla, ja ne on kirjattu maksuperusteisesti kuluiksi.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa fifo-periaatteella. Vaihto-omaisuus arvostetaan hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden menojen tai niitä alemman luovutushinnan suuruisena. Luovutushinta on käypä hintataso vähennettynä tavanomaisilla myyntikuluilla. Itse valmistettujen tuotteiden osalta konsernitilinpäätöksessä vaihto-omaisuuden välittömän hankintamennon lisäksi on sisällytetty myös tuotannon välillisiä kustannuksia. Edellisen tilikauden välillisten hankinta- ja valmistuskustannusten kumulatiiviset luvut on kirjattu satunnaisiin tuottoihin.

RAHOITUSOMAISUUS

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu alimman arvon periaatteella. Mikäli kirjanpitoarvo on korkeampi kuin markkinahinta, arvostus on tapahtunut markkina-arvoon.

KÄYTTÖOMAISUUS JA POISTOT

Käyttöomaisuuden arvot perustuvat alkuperäisiin välittömiin hankintamenoihin vähennettynä tehdyillä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Lisäksi eräisiin maa-alueisiin ja rakennuksiin sisältyy arvonkorotuksia, jotka on eritelty taseen liitetiedoissa. Poistot lasketaan tasapoistoina välittömistä hankintahinnoista taloudellisen käyttöön mukaan. Maa-alueista ja arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Taloudelliset pitoajat eri käyttöomaisuusryhmillä ovat:

* Aineettomat oikeudet	5 - 10 vuotta
* Konsernin liikearvo	5 - 20 vuotta
* Muut pitkävaikutteiset menot	3 - 10 vuotta
* Rakennukset ja rakennelmat	20 - 40 vuotta
* Koneet ja kalusteet	4 - 10 vuotta

SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Satunnaiset tuotot ja kulut sisältävät liiketoimintojen lopettamiseen tai luovuttamiseen liittyvät tuotot tai kulut. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat laskentaperiaatteen muutoksista johtuvat erät, kuten vaihtomaisuuden välilliset valmistuskustannukset ja osakkuusyritysten ennen vuotta 1994 syntyneet tulokset, on kirjattu satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin.

VEROT

Tuloslaskelman liitetiedoissa on tilikauden verot esitetty erillään aikaisempien tilikausien veroista. Verot on laskettu suoriteperusteisesti.

Laskennallisen verovelan huomioon ottamiseksi on tehty verovaraus tilikauden lopulla vallitsevan veroasteen mukaan. Laskennallisen verovelan muutos on kirjattu tuloslaskelmaan. Edellisen tilikauden kumulatiivinen laskennallinen verovelka sisältyy pitkäaikaisiin korottomiin velkoihin.

VEROTTAMATTOMAT VARAUKSET

Vuoden 1993 alusta Suomessa voimaan tulleen lainsäädännön mukaan uusia verottamattomia varauksia ei saa tehdä, ja jo voimassa olevat varaukset pitää purkaa tai käyttää kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenon kattamiseen vuoden 1997 loppuun mennessä. Nämä verovelalla vähennetyt varaukset on konsernissa käsitelty osana omaa pääomaa. Ne eivät kuitenkaan ole osingonjakokelpoisia varoja.

KONSOLIDOINNISSA KÄYTETYT VALUUTTAKURSSIT

		Tuloslaskelma		Tase	
		1994	1993	1994	1993
Yhdysvallat	USD	5,183	5,785	4,743	5,785
Ruotsi	SEK	0,674	0,695	0,636	0,695
Ranska	FRF	0,938	0,982	0,887	0,982
Hollanti	NLG	2,860	2,981	2,734	2,981
Norja	NOK	0,737	0,770	0,701	0,770
Iso-Britannia	GBP	7,608		7,409	
Saksa	DEM	3,119		3,062	
Italia	ITL (1 000)	3,054		2,920	

II Tuloslaskelman liitetiedot

(1 000 mk)

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1994	1993	1994	1993
I. LIIKEVAIHDON MAANTIETEELLINEN JAKAUMA				
Suomi	969 400	1 009 695		
Muu Eurooppa	625 880	587 186		
Pohjois-Amerikka	210 121	207 436		
Venäjä	83 244	37 888		
Muut	119 668	115 129		
Yhteensä	2 008 313	1 957 334		
2. HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat ja luontoisedut	403 176	381 681	224 056	212 154
Eläkevakuutusmaksut	23 527	69 504	1 507	44 795
Muut henkilösivukulut	63 690	52 945	27 508	27 068
Yhteensä	497 832	504 130	260 510	284 017
Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajille maksetut palkat	11 091	9 907	2 404	2 840
Osapalkkiot edellisistä	1 478	895	-	310
Johdon eläkejärjestelyt: Instrumentarium Oy:n hallituksen jäsenillä on oikeus siirtyä eläkkeelle 60 vuotta täytettyään.				
3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Vuokratuotot	23 989	14 246	24 178	17 106
Eläkesäätiön realisoitumattomat arvonmuutokset	13 080	10 098	13 080	10 098
Muut tuotot	10 104	11 859	8 365	12 478
Yhteensä	47 173	36 203	45 623	39 682
Kulut				
Vuokrattujen tilojen kulut	20 728	18 550	19 601	18 318
Eläkesäätiön realisoitumattomat arvonmuutokset	5 641	34 869	5 641	34 869
Muut kulut	3 702	2 168	11 645	30 343
Yhteensä	30 071	55 587	36 887	83 530
4. POISTOT				
Toimintokohtaiset poistot				
Hankinnan ja valmistuksen poistot	15 982	20 417	9 359	12 701
Myynnin ja markkinoinnin poistot	20 606	24 274	19 388	24 875
Tutkimuksen ja tuotekehityksen poistot	2 318	3 409	1 775	2 932
Hallinnon poistot	9 746	14 643	5 778	8 453
Muun liiketoiminnan poistot	6 077	4 282	5 493	4 145
Konserniliikearvon poistot	18 590	17 255	-	-
Yhteensä	73 319	84 280	41 793	53 106
Kirjanpidon poistot	56 334	58 056	24 955	28 739
Poistojen erotus	16 985	26 224	16 838	24 367
Myydyn käyttöomaisuuden poistoeron oikaisu	-2 034	-	-1 312	-
Poistoero tuloslaskelmassa	14 951	26 224	15 526	24 367
Siirretty omaan pääomaan laskennallisella verovelalla ja vähemmistöosuudella vähennettynä	14 952	-	-	-

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1994	1993	1994	1993
5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Osinkotuotot	7 313	5 276	984	762
Osinkotuotot, konserniyhtiöt	-	-	935	14 861
Korkotuotot	27 690	53 048	25 318	50 523
Korkotuotot, konserniyhtiöt	-	-	11 213	17 209
Muut rahoitustuotot	15 288	13 447	12 174	10 108
Muut rahoitustuotot, konserniyhtiöt	-	-	312	-
Korkokulut	-23 208	-31 015	-13 925	-22 448
Korkokulut, konserniyhtiöt	-	-	-6 661	-3 763
Muut rahoituskulut	-19 396	-18 301	-15 088	-16 766
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-9 020	-	-	-
Yhteensä	-1 333	22 455	15 262	50 486

Konsernin muihin rahoitustuottoihin sisältyy vuonna 1994 valuuttakurssivoittoja 12 225 tmk ja muihin rahoituskuluihin valuuttakurssitappiota 16 252 tmk.

6. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Tuotot

Liiketoimintojen myynneistä syntyneet myyntivoitot	49 404	-	-	-
Vaihto-omaisuuden välilliset valmistuskustannukset tilikauden alussa	20 815	-	-	-
Konserniavustukset	-	-	97 353	27 620
Yhteensä	70 219		97 353	27 620

Kulut

Liiketoimintojen lopettamiseen tai luovuttamiseen liittyvät kulut	20 371	20 772	18 554	10 412
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista ennen v. 1994	10 876	-	-	-
Käyttöomaisuusosakkeiden arvonalennus	-	24 840	-	24 840
Yhteensä	31 247	45 612	18 554	35 252
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	38 972	-45 612	78 799	-7 632

7. VAPAAEHTOISTEN VARAUSTEN MUUTOS

Varastovaraus	-	13 118	-	10 451
Investointivaraus	-	100	-	-
Luottotappiovaraus	-	9 174	-	7 362
Toimintavaraus	5 081	14 430	-	16 667
Jälleenhankintavaraus	-	81 089	-	81 089
Siirtymävaraus	10 174	-	-	-
Muu varaus	169	282	-	-
Yhteensä	15 424	118 193		115 569
Siirretty omaan pääomaan laskennallisella verovelalla ja vähemmistöosuudella vähennettynä	15 424	-	-	-

8. VÄLITTÖMÄT VEROT

Tilikaudelta	81 370	61 793	67 212	52 628
Aikaisemmilta vuosilta	2 578	-561	2 036	-66
Laskennallisen verovelan muutos	-7 605	-	-	-
Yhteensä	76 343	61 232	69 248	52 562
Verot normaalista liiketoiminnasta	63 581	70 045	-	-
Verot satunnaisista tuotoista ja kuluista	12 762	-8 813	-	-

III Taseen liitetiedot

(1 000 mk)

9. KÄYTTÖOMAISUUS

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

Konserni	Aineet- tomat oikeudet	Kon- sernin liike- arvo	Muut pitkä- vaikut- teiset menot	Aineetto- mat hyö- dykkeet yhteensä	Maa- alueet	Raken- nukset ja raken- nelmat	Koneet ja kalusto	Ennakkoko- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Aineel- liset hyö- dykkeet yhteensä	Yhteensä
Alkuperäinen hankintameno tai arvonkorotuksella oikaistu arvo 1.1.	10 325	128 066	74 270	212 661	25 522	245 621	307 165	630	578 938	791 599
Kauden investoinnit	2 780	103 814	23 348	129 942			36 532		36 532	166 474
Yritysosot	9 766		1 392	11 158			61 487		61 487	72 645
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	-2 757	-13 697	-9 749	-26 203	-10		-106 863		-106 873	-133 076
Muuntoero	-650		-232	-882			-6 647		-6 647	-7 529
Hankintameno yhteensä 31.12.	19 464	218 183	89 029	326 676	25 512	245 621	291 674	630	563 437	890 113
Kumulatiiviset poistot 1.1.	5 519	65 904	31 293	102 716		45 332	204 564		249 896	352 612
Kauden poistot	1 512	18 590	10 245	30 347		7 819	35 154		42 973	73 320
Yritysosot	2 003		624	2 627			36 607		36 607	39 234
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	-2 677	-13 697	-7 846	-24 220			-91 851		-91 851	-116 071
Muuntoero	-208		-126	-334			-4 055		-4 055	-4 389
Kumulatiiviset poistot yhteensä 31.12.	6 149	70 797	34 190	111 136		53 151	180 419		233 570	344 706
Hankintameno 31.12.	19 464	218 183	89 029	326 676	25 512	245 621	291 674	630	563 437	890 113
Kertyneet poistot 31.12.	6 149	70 797	34 190	111 136		53 151	180 419		233 570	344 706
Kirjanpitoarvo 31.12.	13 315	147 386	54 839	215 540	25 512	192 470	111 255	630	329 867	545 407
Palovakuutusarvo						294 820				
Kertynyt poistoero 1.1.	1 000		23 457	24 457		142 154	38 754		180 908	205 365
Poistoero tilikautena	-302		-4 745	-5 047		-3 656	-8 283		-11 939	-16 986
Yritysosot							198		198	198
Yritysmyyntit ja muut vähennykset							-399		-399	-399
Investointivaraus/siirtymävaraus	1 128		21 025	22 153			12 770		12 770	34 923
Myyntivoitto			-211	-211			2 245		2 245	2 034
Muuntoero							-36		-36	-36
Kertynyt poistoero 31.12.	1 826		39 526	41 352		138 498	45 249		183 747	225 099
Emoyhtiö										
Alkuperäinen hankintameno tai arvonkorotuksella oikaistu arvo 1.1.	6 196		87 412	93 608	24 657	214 373	195 511	630	435 171	528 779
Kauden investoinnit	1 128		20 913	22 041			18 443		18 443	40 484
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	-1 716		-1 335	-3 051			-54 456		-54 456	-57 507
Hankintameno yhteensä 31.12.	5 608		106 990	112 598	24 657	214 373	159 498	630	399 158	511 756
Kumulatiiviset poistot 1.1.	3 318		38 475	41 793		30 517	132 145		162 662	204 455
Kauden poistot	666		15 329	15 995		6 625	19 172		25 797	41 792
Yritysmyyntit ja muut vähennykset	-1 715		-1 335	-3 050			-54 279		-54 279	-57 329
Kumulatiiviset poistot yhteensä 31.12.	2 269		52 469	54 738		37 142	97 038		134 180	188 918
Hankintameno 31.12.	5 608		106 990	112 598	24 657	214 373	159 498	630	399 158	511 756
Kertyneet poistot 31.12.	2 269		52 469	54 738		37 142	97 038		134 180	188 918
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 339		54 521	57 860	24 657	177 231	62 460	630	264 978	322 838
Palovakuutusarvo						211 649				
Kertynyt poistoero 1.1.	1 000		23 456	24 456		135 246	37 750		172 996	197 452
Poistoero tilikautena	-301		-4 985	-5 286		-2 693	-8 858		-11 551	-16 837
Investointivaraus/siirtymävaraus	1 128		20 913	22 041			12 627		12 627	34 668
Myyntivoitto							1 312		1 312	1 312
Kertynyt poistoero 31.12.	1 827		39 384	41 211		132 553	42 831		175 384	216 595

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1994	1993	1994	1993
OSAKKEET JA OSUUDET				
Tytäryhtiöosakkeet				
Hankintameno 1.1.	-	-	391 663	391 902
Lisäykset tilikautena	-	-	143 761	4 176
Vähennykset tilikautena	-	-	-20 257	-4 414
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	-	515 167	391 664
Osakkuusyhtiöosakkeet				
Hankintameno 1.1.	17 209	5 427	17 209	5 427
Lisäykset tilikautena	16 003	11 782	16 003	11 782
Kirjanpitoarvo 31.12.	33 212	17 209	33 212	17 209

Osuus osakkuusyhtiöiden omasta pääomasta	Osuus %	Oma pääoma	Pääomaosuus
	1994	1994	1994
Diomed Ltd.	21,86	-1 088	-238
Hackman Metos Oy Ab	40,00	34 729	13 892
Neuromag Oy	21,60	7 850	1 696
Picker Nordstar Oy	50,00	-4 067	-2 033
Yhteensä		37 424	13 317

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1994	1993	1994	1993
Muut osakkeet				
Hankintameno 1.1.	329 953	343 947	103 185	117 686
Lisäykset tilikautena	2 283	15 546	1 820	15 164
Vähennykset tilikautena	-1 820	-29 539	-900	-29 665
Kirjanpitoarvo 31.12.	330 416	329 954	104 105	103 185
Pitkäaikaiset sijoitukset				
Lainasaamiset				
Osakkuusyhtiöt	9 223	-	9 223	-
Muut yritykset	1 353	-	-	-
Yhteensä	10 576	-	9 223	-
Arvonkorotukset				
Maa-alueet	1 100	1 100	1 100	1 100
Rakennukset	1 675	1 675	1 675	1 675
Yhteensä	2 775	2 775	2 775	2 775
Verotusarvot				
Maa-alueet	46 267	46 293	40 003	40 003
Rakennukset ja rakennelmat	134 281	136 658	115 404	117 466
Kotimaiset osakkeet	313 405	138 652	270 948	235 393
Yhteensä	493 953	321 603	426 355	392 862

Verotusarvot kattavat emoyhtiön ja konsernin kotimaisen omaisuuden. Niistä kotimaisista osakkeista, joille ei ole vahvistettu verotusarvoa, on käytetty kirjanpitoarvoa.

OSAKKEET JA OSUUDET
Konserni

Käyttöomaisuuteen sisältyvien julkisesti noteerattujen osakkeiden kirjanpitoarvo 31.12.1994 oli 258 476 tmk ja vastaava markkina-arvo 31.12.1994 oli 359 525 tmk.

	kpl	Osuus osake- pääomasta, %	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo
Tytäryhtiöt				
Oy Bergenheim Yhtiöt Ab	250 000	100,00	2 500	8 367
Clínisoft Oy	600	100,00	900	3 896
Investment AB Coland	1 000	100,00	SEK 100	393
Datex Engström Iberica, S.L.	500	100,00	ESP 500	19
Credibilis Oy	150	100,00	15	30
Datex Medical Electronics B.V.	403	100,00	NLG 403	NLG 413 FIM 888
Datex Medical Instrumentation, Inc.	100	100,00	USD 0	USD 8 088 FIM 34 917
Datex S.A.R.L.	1 000	100,00	FRF 500	NLG 166 FIM 367
Datia Holdings B.V.	1 385	100,00	NLG 1 385	2 638
Oy Dentaldepot Ab	82 464	99,96	4 453	10 451
Dleif II Oy	400	100,00	4 000	4 000
Egnal Oy	11 000	100,00	77	2 437
Eksperimentarium Oy	15	100,00	15	15
Engström Elektromedizin GmbH		100,00	0	3 263
Engström Medical AB	240 000	100,00	SEK 24 000	71 719
Engström MIE Ltd.	1 500 000	100,00	GBP 1 500	11 747
Erkkola Oy	100	100,00	50	3 530
Findip Oy	11 620	100,00	11 620	11 620
Helsingin Silmälääkärikeskus Oy	6 600	56,90	66	286
Hoyer Klinikgeräte Handels GmbH		70,00	0	10 817
HT-Research Oy	150	100,00	15	363
Instru Data Oy	340 225	62,43	3 402	5 604
AS Instru	44	88,00	EEK 44	20
Instru-Holdings, Inc.	100	100,00	USD 0	0
Instru Invest Oy	15	100,00	15	15
AS Instrumentarium	100	100,00	EEK 1 000	410
Instrumentarium AB	500	100,00	SEK 50	2 178
Instrumentarium SIA	10	100,00	LVL 1	9
Instrumentarium Imaging, Inc.	100	100,00	USD 10	USD 14 602 FIM 66 660
International Catering Planning Oy	15	100,00	15	15
Japo Trading Oy	5	100,00	15	940
Junior-Notariaatti Oy	15	100,00	15	24 858
L-Dental Products Lumme Oy	192 240	91,54	19 224	24 279
Oy Loko-Invest Ab	150	100,00	15	2 328
Medko Oy	45 500	100,00	4 550	236 532
Medko Medical Oy	2 000	100,00	2 000	2 000
A/O Medko Medikal	10	100,00	SUR 10	0
Merimedic AB	18 500	100,00	SEK 1 850	3 746
Merivaara AB	1 500	100,00	SEK 150	186
Oy Metava Ab	100	100,00	100	7 489
Pika-Optiikka Oy	150	100,00	15	15
Optiker Simson AB	20 000	100,00	SEK 2 000	16 205
Sotem Oy	4 000	100,00	4 000	40 000
Soxil S.p.A.	10 000 000	100,00	ITL 10 000 000	40 461
Oy Tekno-Rema Ab	60	100,00	60	7 329
AB Ögat	500	100,00	SEK 50	SEK 7 000 FIM 4 494
Ögat Förvaltning Aktiebolag	500	100,00	SEK 50	8 692
Osakkuusyhtiöt				
Diomed Ltd.	349 333	21,86	GBP 0	2 642
Hackman Metos Oy Ab	40 000	40,00	4000	16 003
Neuromag Oy	257	21,60	39	4 567
Picker Nordstar Oy	500	50,00	500	10 000
Osakkuusyhtiöt yhteensä				33 212

	kpl	Osuus osake- pääomasta, %	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo
Muut osakkeet				
Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt				65 701
Muut				
Carital Oy	50	5,00	50	500
Ewco Oy	50	9,62	500	500
Finvest Oy *	1 113 651	2,44	1 114	10 696
Helsingin Arvopaperipörssi			0	140
Helsingin Puhelinyhdistys	392	0,07	1 078	1 016
Kansallis-Osake-Pankki	560 000	0,05	2 800	3 975
Lassila & Tikanoja Oy **	242 283	6,13	2 423	14 257
Lounais-Suomen Sähkö Oy	6 408	0,24	64	897
MTV Oy	613	1,11	307	811
Orion-yhtymä Oy ***	2 620 236	5,24	26 202	211 454
Vakuutusosakeyhtiö Pohjola	76 150	0,19	381	9 627
Polar-Yhtymä Oy	336 000	0,66	3 360	5 443
Suomen Osakekeskusrekisteri Osuuskunta			0	210
Ventana Growth Fund II	5	3,50	USD 500	2 105
Muut				3 086
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä				330 417

* Finvest Oy:n osakkeita on lisäksi konsernin vaihto-omaisuudessa 1 871 892 kpl. Konsernin omistus Finvest Oy:n osakepääomasta on 6,55 % ja äänivallasta 11,36 %.

** Konsernin omistus Lassila & Tikanoja Oy:n osakepääomasta ja äänivallasta on 6,13 %.

*** Konsernin omistus Orion-yhtymä Oy:n osakepääomasta on 5,24 % ja äänivallasta 7,91 %.

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1994	1993	1994	1993
10. VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISSUUS				
Vaihto-omaisuusarvopaperit				
Markkina-arvo	109 549	108 742	-	-
Vastaava kirjanpitoarvo	70 553	75 749	-	-
Erotus	38 996	32 993	-	-
Saamiset, konserniyhtiöt				
Myyntisaamiset	-	-	39 594	23 864
Lainasaamiset	-	-	227 934	208 977
Yhteensä	-	-	267 528	232 841
Saamiset, osakkuusyhtiöt				
Myyntisaamiset	2 162	1 887	2 009	1 887
Lainasaamiset	26 601	5 001	26 601	5 001
Siirtosaamiset	61	-	61	-
Yhteensä	28 824	6 888	28 671	6 888
Saamiset, muut				
Myyntisaamiset	354 541	271 370	98 480	99 856
Lainasaamiset	36 820	12 284	27 263	11 151
Siirtosaamiset	63 889	58 001	42 520	46 365
Muut saamiset	122 835	138 516	108 149	127 345
Yhteensä	578 085	480 171	276 412	284 717
Pitkäaikainen rahoitusomaisuus				
Lainasaamiset				
Investointitalletukset	101 967	124 005	101 733	123 958
Pankkisaamiset	1 800	1 800	-	-
Yhteensä	103 767	125 805	101 733	123 958
Rahoitusomaisuusarvopaperit				
Markkina-arvo	350 995	356 931	350 766	356 931
Vastaava kirjanpitoarvo	350 242	347 653	350 013	347 653
Erotus	753	9 278	753	9 278

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1994	1993	1994	1993
11. OMA PÄÄOMA				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma				
Osakepääoma 1.1.				
A-osakkeet	102 016	102 016	102 016	102 016
B-osakkeet	32 319	32 319	32 319	32 319
Yhteensä	134 335	134 335	134 335	134 335
Osakeanti 1.1. - 31.12.				
A-osakkeet	51 008	-	51 008	-
B-osakkeet	16 160	-	16 160	-
Yhteensä	67 168	-	67 168	-
Osakepääoma 31.12.				
A-osakkeet	153 025	102 016	153 025	102 016
B-osakkeet	48 479	32 319	48 479	32 319
Yhteensä	201 504	134 335	201 504	134 335
Muu sidottu oma pääoma 1.1.				
Lisäykset 1.1. - 31.12.	2 236	-	-	-
Vähennykset 1.1 - 31.12.	-67 168	-	-67 168	-
Yhteensä 31.12.	185 251	250 183	193 615	260 783
Sidottu oma pääoma yhteensä 31.12.	386 755	384 518	395 119	395 118
Vapaa oma pääoma				
Poistoeron ja varausten pääomaosuus				
Ennen tilikautta kertyneet	441 230	-	-	-
Muutokset 1.1. - 31.12.	-23 101	-	-	-
Yhteensä	418 129	441 230	-	-
Muu vapaa oma pääoma 1.1.				
Konsernirakenteen muutos	-	-3 280	-	-
Poistoeron ja varausten muutos	23 101	-	-	-
Siirrot vapaasta sidottuun	-2 236	-	-	-
Muuntoero	-2 713	-	-	-
Osingonjakoon	-47 017	-26 867	-47 017	-26 867
Lahjoituksiin	-600	-150	-150	-150
Tilikauden tulos	193 934	284 298	201 254	253 579
Yhteensä	623 294	458 826	698 784	544 697
Vapaa oma pääoma 31.12.	1 041 423	900 056	698 784	544 697
Oma pääoma yhteensä 31.12.	1 428 178	1 284 574	1 093 903	939 815
12. KERTYNYT POISTOERO				
Aineettomat oikeudet	1 827	1 000	1 827	1 000
Muut pitkävaikutteiset menot	39 526	23 456	39 385	23 456
Rakennukset ja rakennelmat	138 498	142 154	132 554	135 246
Koneet ja kalusteet	45 249	38 754	42 831	37 750
Yhteensä	225 100	205 364	216 597	197 452

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1994	1993	1994	1993
13. VAPAAEHTOISET VARAUKSET				
Toimintavaraus	1 843	9 812	-	-
Siirtymävaraus	139 780	148 832	111 529	111 529
Investointivaraus	192 715	227 639	192 247	226 916
Muut varaukset	1 900	306	-	-
Yhteensä	336 238	386 589	303 776	338 445
Kertyneen poistoeron ja vapaaehtoisten varausten konsernin osuus				
Omaan pääomaan siirretty osuus	418 129	441 230	-	-
Laskennallinen verovelka	139 376	147 077	-	-
Laskennalliseen verovelkaan sisältyy lisäksi:				
Verottamattomien varausten vähemmistöosuus	958	911	-	-
Laskennallinen verovelka yhteensä	140 334	147 988	-	-

14. VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen vieras pääoma

Instrumentarium Oy:n vuonna 1989 liikkeelle laskeman optiolainan ulkona oleva määrä oli tilikauden päättyessä 150 000 mk. Lainan korko on 6 %, ja lainaan liittyvillä optiotodistuksilla voi merkitä 13 500 kpl Instrumentarium Oy:n B-sarjan osakkeita vuosittain 2.1. - 31.10. välisenä aikana viimeistään 11.5.1999. Osakkeiden merkintähinta on 78,33 mk. Merkinnät lisäävät yhtiön osakepääomaa enintään 135 000 mk, joka vastaa 0,07 % yhtiön osakepääomasta ja 0,01 % äänivallasta.

Konsernin korollisen pitkäaikaisen vieraan pääoman valuuttajakauma (%)

	1994	1993
FIM	82	81
SEK	12	-
GBP	5	-
DEM	-	11
USD	-	4
Muut	1	4
Yhteensä	100	100

Konsernin korollinen pitkäaikainen vieras pääoma erääntyy maksettavaksi seuraavasti (%):

1995	5
1996	10
1997	9
1998	3
1999	2
2000 ja myöhemmin	71

Konsernin pitkäaikaisen vieraan pääoman painotettu keskiporko 31.12.1994 oli 7,1 %.

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1994	1993	1994	1993
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lyhytaikaiset korottomat velat				
Konserniyhtiöt				
Ostovelat	-	-	2 227	3 127
Yhteensä	-	-	2 227	3 127
Osakkuusyhtiöt				
Ostovelat	91	242	91	242
Yhteensä	91	242	91	242

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1994	1993	1994	1993
Muut				
Ennakkomaksut	73 716	79 360	51 199	56 411
Ostovelat	131 079	111 995	60 675	57 897
Siirtovelat	235 740	141 353	159 712	93 056
Muut lyhytaikaiset	34 314	99 795	9 454	25 259
Yhteensä	474 849	432 503	281 040	232 623
Lyhytaikaiset korolliset velat				
Pitkääikaisten lainojen lyhennykset	13 007	62 609	8 403	58 495
Konserniyhtiöt	-	-	69 157	57 865
Muut lyhytaikaiset	108 775	7 664	45 116	2 267
Yhteensä	121 782	70 273	122 676	118 627

15. VASTUUT

Omasta puolesta				
Annetut pantit	36 361	121 066	24 365	104 170
Velan vakuudeksi annetut kiinnitykset	42 600	69 600	28 000	66 000
Yleisvakuudeksi annetut kiinnitykset	57 321	66 076	22 764	28 011
Muut vastuut	24 401	31 023	17 116	30 275
Yhteensä	160 683	287 765	92 245	228 456
Konserniyhtiöiden puolesta				
Yleisvakuudeksi annetut kiinnitykset	-	-	9 544	12 132
Takaukset	-	-	143 951	116 843
Yhteensä	-	-	153 495	128 975
Osakkuusyhtiöiden puolesta				
Takaukset	16 806	2 210	16 806	2 210
Yhteensä	16 806	2 210	16 806	2 210
Eläkevastuut				
Eläkesäätiön vastuuvajaus	4 758	1 000	4 758	1 000
Muut eläkevastuut	1 528	1 550	-	-
Yhteensä	6 286	2 550	4 758	1 000
Vastuut yhteensä	183 775	292 525	267 304	360 641

16. LEASINGSOPIMUKSET

Tehtyihin sopimuksiin perustuvat leasingmaksut tulevat olemaan:

1995	21 305	12 120
1996	20 727	11 848
1997	20 403	11 826
1998 ja myöhemmin	122 202	118 159
Yhteensä	184 637	153 953

17. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Valuuttatermiinit	132 186	37 367	132 186	37 367
Valuuttaoptiot	15 000	-	15 000	-
Yhteensä	147 186	37 367	147 186	37 367

Instrumentarium-konserni käyttää johdannaisopimuksia ulkomaan valuuttamääräisten kassavirtojen kurssiriskeiltä suojautumiseen. Tilinpäätöspäivän valuuttakursseilla arvostettuna johdannaisopimuskanta sisältää realisoimattomia kurssivoittoja 3 711 tmk.

Voitonjako

EHDOTUKSET YHTIÖKOKOUKSELLE

Konsernin vapaa oma pääoma taseen 31.12.1994 mukaan on 1 041 424 216,65 mk. Siitä osingonjakokelpoisten varojen osuus on 623 294 726,06 mk. Emoyhtiön vapaa oma pääoma taseen 31.12.1994 mukaan on 698 783 656,07 mk.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokouksen käytettävänä olevat voittovarot jaetaan seuraavasti:

- osinkoa 2,80 mk osakkeelta (1,40 mk/ADR)	56 420 842,80 mk
- Instrumentariumin Tiedesäätiö s.r.l:lle	150 000,00 mk
- jätetään vapaaseen omaan pääomaan	642 212 813,27 mk
	<hr/>
	698 783 656,07 mk

Helsingissä 7. päivänä maaliskuuta 1995

Gustav von Hertzen
Olli Riikkala
Matti Salmivuori

Gerhard Wendt
Markku Talonen,
hallituksen puheenjohtaja,
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Instrumentarium Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Instrumentarium Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon sekä konsernitiilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. - 31.12.1994. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Kirjanpitoa ja tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta.

Tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätös konsernitiilinpäätöksineen voidaan vahvistaa. Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle voidaan myöntää vastuuvapaus tarkastamaltamme tilikaudelta.

Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on lain mukainen.

Olemme tutustuneet tilivuoden aikana julkistettuihin osavuositarkastuksiin. Käsityksemme mukaan ne on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Helsingissä 8. päivänä maaliskuuta 1995

Göran Grén
KHT

Heikki Lassila
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Instrumentarium Oy:n hallintoneuvosto on tutustunut hallituksen laatimiin yhtiön ja konsernin vuoden 1994 tilinpäätöksiin sekä tilintarkastuskertomukseen. Hallintoneuvosto ehdottaa, että yhtiön ja konsernin tilinpäätökset vahvistetaan ja voittovarot käytetään hallituksen esittämällä tavalla. Erovuorossa ovat hallintoneuvoston jäsenet Sten-Olof Hansén, Martti Kormanen, Arto Sivula, Leila Telivuo ja Turo K. J. Tukiainen.

Helsingissä 9. päivänä maaliskuuta 1995

Matti Koskenoja
Matti Eestilä
Sten-Olof Hansén
Tauno Larmi

Aatto Prihti
Arto Sivula
Erkki Tammisalo

Tapani Tammisto
Leila Telivuo
Eino Tunkelo

Instrumentarium Oy:n hallintoelimet

HALLINTONEUVOSTO

		valittu kaudeksi
Matti Koskenoja	lääkintöneuvos, puh.joht.	1994-96
Kari Raivio	professori, varapuh.joht.	1994-96
Matti Eestilä	ekonomi	1994-96
Sten-Olof Hansén	professori	1992-94
Eero Ikkala	professori	1993-95
Martti Kormano	professori	1992-94
Tauno Larmi	lääket. ja kir. toht.	1993-95
Paavo Pitkänen	fil. kand.	1994-96
Aatto Prihti	kauppat. toht.	1993-95
Arto Sivula	apul.professori	1992-94
Erkki Tammisalo	professori	1993-95
Tapani Tammisto	professori	1993-95
Leila Telivuo	hammaslääket. lis.	1992-94
Turo K. J. Tukiainen	varatuomari	1992-94
Eino Tunkelo	professori	1994-96

HALLITUS

Markku Talonen	s. 1946, tekn. lis., toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja. Instrumentariumin palveluksessa vuodesta 1978. Omistaa 14 565 Instrumentariumin osaketta.	1995-97
Gustav von Hertzen	s. 1930, vuorineuvos. Omistaa 1 590 Instrumentariumin osaketta.	1995
Olli Riikkala	s. 1951, dipl.ins., MBA, varatoimitusjohtaja. Instrumentariumin palveluksessa vuodesta 1979. Omistaa 4 806 Instrumentariumin osaketta.	1995
Matti Salmivuori	s. 1950, kauppat. maist., talousjohtaja. Instrumentariumin palveluksessa vuodesta 1973. Omistaa 2 000 Instrumentariumin osaketta.	1995
Gerhard Wendt	s. 1934, fil. toht. Ei omista Instrumentariumin osakkeita.	1995

Instrumentarium
Oy:n hallitus va-
semmalta lukien:
Matti Salmivuori,
Markku Talonen,
Gustav von Hertzen,
Olli Riikkala ja
Gerhard Wendt

TILINTARKASTAJAT

Göran Grén	dipl.ekon., KHT
Heikki Lassila	kauppat. maist., KHT

Varalla:
KHT-yhteisö Salmi, Virkkunen & Helenius Oy
Coopers & Lybrand Oy

Viisivuotistilastoa

		1990	1991	1992	1993 ¹⁾	1994
Liikevaihto	Mmk	1 728,5	1 848,1	1 721,0	1 957,3	2 008,3
Muutos edellisestä vuodesta	%	-17,3	6,9	-6,9	13,7	2,6
Ulkomainen liikevaihto	Mmk	485,2	637,3	718,6	947,6	1 038,9
Osuus liikevaihdosta	%	28,1	34,5	41,8	48,4	51,7
Suunnitelman mukaiset poistot	Mmk	80,4	90,5	81,9	84,3	73,3
Liikevoitto	Mmk	-15,7	67,4	82,2	228,7	235,1
Rahoitustuotot ja -kulut	Mmk	-11,5	-29,2	-15,6	22,5	-1,3
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	Mmk	-83,3	32,2	88,3	251,2	233,7
Satunnaiserät	Mmk	0,0	6,4	-56,1	-45,6	39,0
Voitto ennen varauksia ja veroja	Mmk	-83,3	38,6	32,2	205,6	272,7
Verot	Mmk	25,1	24,1	14,4	61,2	76,3
Voitto ennen satunnaiseriä ja varauksia, verojen jälkeen	Mmk	-108,4	8,1	73,9	190,0	157,4
Investoinnit	Mmk	374,6	112,2	66,7	91,2	195,3
Tutkimus- ja tuotekehityskulut	Mmk	65,9	73,4	70,5	79,5	96,2
Osingot	Mmk	26,6	26,6	26,9	47,0	56,4 ²⁾
Vieras pääoma	Mmk	891,5	840,2	669,9	858,8	966,1
Oma pääoma	Mmk	1 395,5	1 389,3	1 325,6	1 284,6	1 428,2
Taseen loppusumma	Mmk	2 290,0	2 231,7	1 997,8	2 153,2	2 409,2
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	-1,5	5,2	8,9	18,3	16,4
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	-7,4	0,6	5,4	15,6	11,5
Omavaraisuusaste	%	62,9	65,0	68,7	62,4	61,8
Quick ratio		1,49	1,65	2,15	2,24	2,01
Current ratio		2,34	2,27	2,85	2,72	2,53
Tulos/osake	mk	-5,55	0,78	3,47	8,36	8,32 ³⁾
Tulos/osake U.S. GAAP	mk	2,42	3,36	1,23	13,78	9,37
Oma pääoma/osake	mk	70,10	69,74	66,21	64,24	71,62
Kassavirta/osake	mk	-1,41	5,13	7,28	13,54	10,95
Henkilöstö keskimäärin		3 089	2 831	2 612	2 383	2 351

¹⁾ Tuloslaskelma- ja tase-erät muutettu vertailukelpoisiksi vuoden 1994 ryhmittelyyn kanssa.

²⁾ Hallituksen ehdotus.

³⁾ Vuoden 1989 optiolainan laimennus huomioon otettuna tulos/osake pysyy samana.

Tulos osaketta kohti

(tuhat mk)	1994	1993
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	233 744	251 186
Vähemmistöosuus	-2 439	-1 422
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista		-8 210
Verot ⁴⁾	-63 581	-70 045
Muuntoero		-3 039
Tulos	167 724	168 469
Osakkeita keskimäärin, tuhat kpl	20 150	20 153
Tulos/osake, mk	8,32	8,36

⁴⁾ Välittömät verot korjattuna satunnaisten erien verovaikutuksella.

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat}} \times 100$ (keskimäärin vuoden aikana)
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja} - \text{välittömät verot}}{\text{Oma pääoma sis. vapaaehtoiset varaukset *} + \text{vähemmistöosuus (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Omavaraisuusaste (%)	=	$\frac{\text{Oma pääoma sis. vapaaehtoiset varaukset *} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$
Quick ratio	=	$\frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat - ennakomaksut}}$
Current ratio	=	$\frac{\text{Rahoitus- ja vaihto-omaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$
Tulos/osake	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja} + \text{vähemmistöosuus} - \text{välittömät verot korjattuna satunnaiserien verovaikutuksella}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma sis. vapaaehtoiset varaukset *} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä 31.12.}}$
Kassavirta/osake	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja} + \text{vähemmistöosuus} + \text{suunnitelman mukaiset poistot} - \text{välittömät verot lukuunottamatta laskennallisen verovelan muutosta}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin}}$
Osinko/osake	=	$\frac{\text{Nimellisosinko/osake}}{\text{Tilikauden aikana ja sen jälkeen tapahtuneiden osakeantien oikaisukertoimien tulo}}$
Osinkotuotto (%)	=	$\frac{\text{Osinko osaketta kohti}}{\text{Osakkeen pörssikurssi 31.12.}} \times 100$
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä x osakkeen pörssikurssi 31.12.
P/E-luku	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu pörssikurssi 31.12.}}{\text{Tulos/osake}}$

* Varauksien laskennallinen verovelka eliminoitu.

Merkittävimmät erot yhtiön kirjanpitoperiaatteiden ja U.S. GAAPin välillä ovat seuraavat:

(a) VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

U.S. GAAP edellyttää, että vaihto-omaisuuteen aktivoidaan osuus valmistuksen välillisistä kustannuksista.

Ennen vuotta 1994 vaihto-omaisuuden arvostuksessa ei huomioitu valmistuksen osuutta välillisistä kustannuksista, vaan se kirjattiin suoraan kuluksi suomalaisen kirjanpitokäytännön mukaan. Vuonna 1993 voimaan tulleen uuden kirjanpitolainsäädännön mukaisesti Instrumentarium aktivoi varaston arvoon myös osuuden välillisistä kustannuksista vuodesta 1994 lähtien.

(b) MUUNTOEROT

Ennen vuotta 1994 yhtiö kirjasi suomalaisessa konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten tytäryhtiöiden oman pääoman muuntoeron tilikauden tulokseen. Vuodesta 1994 lähtien muuntoero kirjataan suoraan omaan pääomaan, mikä on myös U.S. GAAPin vaatimusten mukaista.

U.S. GAAPin mukaan ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset tulee muuttaa Suomen markoiksi tilinpäätöshetken kurssiin, paitsi tuloslaskelman erät, jotka on muutettava markoiksi vuoden keskikurssia käyttäen. Suomalaisessa tilinpäätöksessään Instrumentarium käytti ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmien ja taseiden muuttamisessa tilinpäätöshetken kurssia ennen vuotta 1994. Vuodesta 1994 ei yhtiön tilinpäätöskäytännöissä ole enää eroa.

(c) ELÄKEKULUKORJAUS

Instrumentarium-konserni on järjestänyt työntekijöidensä eläketurvan paikallisen käytännön mukaisesti kussakin maassa, jossa sillä on toimintaa. Emoyhtiön työntekijöiden eläketurva on järjestetty pääosin Instrumentariumin Yhteiseläkesäätiö s.r:n kautta. Eläkesäätiö on emoyhtiön hallinnassa ja sitä valvoo Suomen valtio. Eläkekulut ja siirrot eläkesäätiöön on kirjattu Suomen lainsäädännön mukaisesti ja ne perustuvat vuosittain tehtäviin eläkelaskelmiin.

Vakuutusmatemaatikot ovat laskeneet eläkesäätiön eläkesitoumukset ja yhtiön vuotuisen eläkekulun U.S. GAAPin vaatimusten mukaisesti. U.S. GAAPin mukaisissa eläkevastuulaskelmissa käytettävät vakuutusmatemaattiset oletukset eroavat tietyiltä osin suomalaisissa laskelmissa käytettävistä oletuksista. U.S. GAAPin mukainen eläkevastuu perustuu työntekijän työssäoloajan keskimääräiseen palkkatasoon. U.S. GAAPin mukainen eläkelaskelma

tehtiin ensimmäisen kerran vuodelta 1989, jolloin syntynyt kirjauskäytännön ero jaksotetaan keskimääräiselle työntekijöiden työssäoloajalle.

U.S. GAAPin mukaan lasketun eläkekulun ja maksetun eläkesäätiösiirron välinen erotus on kirjattu ennakkoon maksetuksi eläkekuluksi tai -tuotoksi.

(d) VAIHTO-OMAISUUSOSAKKEIDEN OIKAISU

Suomalaisen laskentakäytännön mukaan vaihto-omaisuudessa olevat osakkeet on arvostettu yksittäisen osakkeen hankintahinnan tai tilinpäätöksen markkina-arvon perusteella. Osakkeista tehty arvonalennus voidaan peruuttaa mikäli markkina-arvo nousee olennaisesti. Ennen vuotta 1994 U.S. GAAPin mukaan arvonalennus voitiin tehdä, jos osakkeiden yhteenlaskettu hankintahinta oli korkeampi kuin osakkeiden yhteenlaskettu markkina-arvo. Vuoden 1993 suomalaisessa tilinpäätöksessään Instrumentarium korotti tiettyjen vaihto-omaisuusosakkeiden kirjanpitoarvoja FIM 9 279 000 vastaamaan kohonneita markkina-arvoja.

U.S. GAAP tilinpäätös tehdään vuodesta 1994 lähtien noudattaen uutta säännöstä (Financial Accounting Standard No. 115, "SFAS 115"), jonka mukaan vaihto-omaisuusosakkeet arvostetaan markkina-arvoon. Markkina-arvon ja hankinta-arvon välinen erotus kirjataan oman pääoman oikaisuksi.

(e) KÄYTTÖOMAISUUDEN OIKAISU

Suomalaisen kirjanpitokäytännön mukaan yhtiö on kirjannut rakennusaikaiset korot vuosikuluksi. U.S. GAAPin mukaan kyseiset korkokustannukset on aktivoitava osana rakennuksen hankintamenoa ja poistettava rakennuksen poistosuunnitelman mukaisesti vaikutusaikanaan.

(f) TAKAISINVUOKRAUS

Vuonna 1992 samoin kuin aikaisempina vuosina yhtiö on myynyt ja vuokrannut takaisin eräitä kiinteistöjä. Suomalaisen kirjanpitokäytännön mukaan kiinteistön myynnistä syntynyt voitto tai tappio kirjataan tuloslaskelmaan myynnin yhteydessä. Vuonna 1992 yhtiö kirjasi suomalaiseseen tilinpäätökseen kiinteistöjen myynnistä syntynyttä voittoa FIM 114 774 000. Pääsääntöisesti U.S. GAAPin mukaan myynnin ja takaisinvuokrauksen yhteydessä saatu myyntitulo on jaksotettava vuokrasopimuksen kestoajalle. Tietyissä tapauksissa takaisinvuokrauksesta maksettu vuokra kirjataan korkokuluksi ja kiinteistön alkuperäisestä hankintahinnasta kirjataan poisto.

(g) OSUUS OSAKKUUSYHTIÖIDEN TULOKSESTA

U.S. GAAPin mukaan yhtiön osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta on otettava huomioon nettotulosta ja omaa pääomaa laskettaessa.

Suomalaisessa tilinpäätöksessä ennen vuotta 1994 osakkuusyhtiöt käsiteltiin hankintameno- menetelmän mukaisesti. Vuodesta 1994 lähtien yhtiö laskee osuuden osakkuusyhtiöiden oma- ta pääomasta ja tilikauden tuloksesta pääoma- menetelmän mukaisesti konsernitilinpäätökses- sään.

(h) VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Suomalaisen lainsäädännön mukaan yhtiö on voinut kirjjata vapaaehtoisia varauksia tilinpäätökseensä. Vuodesta 1994 lähtien yhtiö esittää vapaaehtoisiin varauksiin liittyvän laskennallisen verovelan konsernitilinpäätöksessään. Jäljelle jäävä osuus vapaaehtoisista varauksista sisällytetään osingonjakokelvottomaan omaan pääomaan. Vuoden 1993 tilinpäätös on esitetty siten, että jako laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan on tehty.

Ennen vuotta 1994 varausten muutos esitettiin tuloslaskelmassa. Vuoden 1994 tilinpäätök- sen mukainen tilikauden tulos ei sisällä varausten muutosta. Laskennallinen verovelka laske- taan koko varausten määrästä. U.S. GAAPin mukaan vapaaehtoisia varauksia ei esitetä tasees- sa eikä varausten muutosta tuloslaskelmassa.

(i) LASKENNALLINEN VEROVELKA

Kuten edellä kohdassa (h) mainitaan, ennen vuotta 1994 Instrumentariumin suomalaisessa tilinpäätöksessä ei esitetty laskennallista vero- velkaa. U.S. GAAPin mukaan laskennallinen verovelka on laskettava kaikista julkaistavan tilinpäätöksen ja verotuksen perustana olevan tilinpäätöksen välisistä eroista. Vero lasketaan tilinpäätöshetkellä voimassa olevan verokannan mukaan.

U.S. GAAPin mukaiseen tilinpäätökseen on laskennallinen verovelka laskettu U.S. GAAPin ja suomalaisen tilinpäätöksen eroista sekä muista suomalaisen konsernitilinpäätöksen ja konserniyhtiöiden erillistilinpäätösten välisistä eroista.

(j) KÄYTTÖOMAISUUSOSAKKEIDEN OIKAISU

Yhtiö kirjasi vuonna 1990 FIM 34 500 000 käyttö- omaisuuden hankintamenoa liikearvona tasee- seen. U.S. GAAPin mukaisesti kyseinen erä on käyttöomaisuuden hankintamenoa. Vuonna 1992 yhtiö teki FIM 24 693 000 arvonalennuksen ky- seisestä liikearvosta suomalaisessa tilinpäätök- sessä. Loppuosa FIM 4 341 000 poistetaan seitse- mässä vuodessa.

Kuten kohdassa (d) on mainittu, yhtiön U.S. GAAPin mukainen tilinpäätös tehdään SFAS 115- säännöksen mukaisesti. Käyttöomaisuus- osakkeet arvostetaan markkina-arvoon. Markki- na-arvon ja hankinta-arvon välinen erotus kirja- taan oman pääoman oikaisuksi.

(k) TULOS/OSAKE

Suomalaisen tulos/osake-tunnusluvun laskenta- periaatteet on esitetty sivulla 46. U.S. GAAPin mukainen laskentatapa perustuu U.S. GAAPin mukaiseen nettotulokseen ja keskimääräiseen osakkeiden lukumäärään.

(l) KÄYTTÖOMAISUUDEN ARVONKOROTUS

Suomessa hyväksytyyn kirjanpitokäytännön mu- kaan yhtiö on korottanut kirjanpidossa eräiden maa-alueiden ja rakennusten hankintamenoja. U.S. GAAP ei salli arvonkorotusten esittämistä tilinpäätöksessä.

(m) OMAISUUSLAJIN VAIHTO

Vuonna 1994 Instrumentarium ja Oy Hackman Ab yhdistivät suurkeittiötoimintansa perusta- malla uuden yhtiön, Hackman Metos Oy Ab:n. Instrumentarium omistaa Hackman Metos Oy Ab:sta 40 %. Instrumentarium myi uudelle yhtiölle käyttöomaisuutta ja kirjasi suomalaisessa tilinpäätöksessään FIM 9 343 000 myyntivoiton. U.S. GAAPin mukaan myyntivoittoa ei kirjata, vaan se kirjataan velaksi, kunnes Instrumen- tariumilla ei ole osakkuusyhtiön toimintaan liit- tyviä vastuita ja velvoitteita.

TASE

Taulukossa on esitetty suomalainen tase ja U.S. GAAPin mukainen tase

	Suomalainen tilinpäätös		U.S. GAAPin mukainen tilinpäätös	
	1994	1993	1994	1993
Rahoitusomaisuus ja vaihto-omaisuus	1 509 505	1 367 013	1 411 410	1 222 989
Käyttöomaisuus	329 867	329 042	386 593	389 758
Konsernin liikearvo	147 386	62 162	144 284	58 440
Muu pitkäaikainen omaisuus	422 464	394 945	752 291	678 583
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 409 222	2 153 162	2 694 578	2 349 770
Lyhytaikainen vieras pääoma	611 658	512 826	573 594	474 763
Pitkäaikainen vieras pääoma	229 052	207 775	386 293	378 645
Laskennallinen verovelka	140 334	147 988	216 638	206 900
Oma pääoma	1 428 178	1 284 573	1 518 053	1 289 462
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 409 222	2 153 162	2 694 578	2 349 770

TILINTARKASTAJIEN LAUSUNTO

Olemme tarkastaneet sivuilla 47 - 50 olevat laskelmat konsernitilinpäätöksen tuloksesta ja omasta pääomasta, jotka on laadittu muuntaen suomalaisen kirjanpitoikäytännön mukaiset konsernitilinpäätökset United States Generally Accepted Accounting Principlen (U.S. GAAP) periaatteiden mukaisiksi. Miellemme laskelmat ovat oikein laaditut.

Helsingissä 8. maaliskuuta 1995

COOPERS & LYBRAND OY

Göran Grén

KHT

INSTRUMENTARIUM

**Toimitusjohtaja
Markku Talonen**
Kuortaneenkatu 2
00510 HELSINKI
PL 357 00101 HELSINKI
puh. (90) 394 11
telefax (90) 394 1505

Taloulosasto
Kuortaneenkatu 2
00510 HELSINKI
PL 357 00101 HELSINKI
puh. (90) 394 11
telefax (90) 146 4172
Matti Salmivuori

Henkilöstöosasto
Kuortaneenkatu 2
00510 HELSINKI
PL 357 00101 HELSINKI
puh. (90) 394 11
telefax (90) 146 3885
Leo Johansson

Kiinteistöt ja kuljetus
Kuortaneenkatu 2
00510 HELSINKI
PL 357 00101 HELSINKI
puh. (90) 394 11
telefax (90) 394 1527
Aarne Reponen

TERVEYDENHUOLTO**MEDICAL TECHNOLOGY GROUP**

Varatoimitusjohtaja
Olli Riikkala
Kuortaneenkatu 2
00510 HELSINKI
PL 357 00101 HELSINKI
puh. (90) 394 11
telefax (90) 146 3515

DATEX-ENGSTRÖM RYHMÄ
Kuortaneenkatu 2
00510 HELSINKI
PL 446 00101 HELSINKI
puh. (90) 394 11
telefax (90) 278 6765
Hannu Ahjopalo

Datex
Teollisuuskatu 27
00510 HELSINKI
PL 446 00101 HELSINKI
puh. (90) 394 11
telefax (90) 146 3310
Mona Grönstrand

Engström Medical AB
Karlsbodavägen 18
Box 20109
S-161 02 BROMMA Ruotsi
puh. +46 8 629 3100
telefax +46 8 298 418
Arne Salo

**Datex Medical
Electronics B.V.**
Kantemarsweg 18
3871 AP HOEVELAKEN
P.O.Box 22
3870 CA HOEVELAKEN
Hollanti
puh. +31 3495 354 04
telefax +31 3495 372 23
Robert T. Wesselingh

Datex S.A.R.L.
17, rue Jean-Elysée Dupuy
F-69410 CHAMPAGNE
AU MONT D'OR Ranska
puh. +33 78 666 210
telefax +33 78 432 658
Gunter Kopf

**Datex Medical
Instrumentation, Inc.**
2 Highwood Drive
Tewksbury, MA 01876 USA
puh. +1 508 640 0460
telefax +1 508 640 0469
John Geisel

Hoyer Engström GmbH
David-Ricardo Strasse 14
D-28832 ACHIM-
UPHUSEN Saksa
puh. +49 421 486 40
telefax +49 421 486 4236
Torsten Stademann

**Datex Engström
Iberica, S.L.**
C/. Lanzarote, 10
Poligono Los Alamillos
28700 SAN SEBASTIAN DE
LOS REYES
(Madrid) Espanja
puh. +34 1 663 7750
telefax +34 1 653 2761
Antonio Pérez Martinez

Acorn Monitors
Elimäenkatu 22
00510 HELSINKI
PL 357 00101 HELSINKI
puh. (90) 394 11
telefax (90) 148 4761
Heikki Kyröläinen

Clinisoft Oy
Savilahdentie 6
70210 KUOPIO
puh. (971) 240 290
telefax (971) 240 211
Arne Nyberg

**KUVANTAVA DIAGNOS-
TIikka JA HAMMAS-
LÄÄKETIETEELLISET
TUOTTEET**
Kuortaneenkatu 2
00510 HELSINKI
PL 357 00101 HELSINKI
puh. (90) 394 11
telefax (90) 146 3515
Folke Lindberg

Instrumentarium Imaging
Nahkelantie 160
04300 TUUSULA
PL 20 04301 TUUSULA
puh. (90) 255 322
telefax (90) 257 276
Markku Wederhorn

**Instrumentarium
Imaging, Inc.**
300, W. Edgerton Avenue
Milwaukee, WI 53207 USA
puh. +1 414 747 1030
telefax +1 414 481 8665
Edward Barker

**LM-Dental
Lääkintämuovi Oy**
Rydöntie 12 A
20360 TURKU
PL 729 20361 TURKU
puh. (921) 253 8088
telefax (921) 387 117
Jaakko Packalén

**L-Dental Products
Lumme Oy**
Norrbyn rantatie 8
21600 PARAINEN
puh. (921) 883 411
telefax (921) 883 414
Jaakko Packalén

SOXIL S.p.A.
Via Aldo Moro 1/A
I-43035 FELINO (PR) Italia
puh. +39 521 834 826
telefax +39 521 835 407
Eugenio Zanoli

MERIVAARA
Pekantie 15150 LAHTI
puh. (918) 869 11
telefax (918) 869 222
Kalevi Rautakorpi

MERIMEDIC AB
Nordenflychtsvägen 55
P.O.Box 30140
S-104 25 TUKHOLMA
Ruotsi
puh. +46 8 619 9300
telefax +46 8 137 000
Royne Hallström

Merimedic A/S
Eyvind Lyches vei 19 A
P.O.Box 94
N-1301 SANDVIKA Norja
puh. +47 6 754 3850
telefax +47 6 754 6531
Per Michaelsen

Merimedic France S.A.R.L.
Parc de la Bussie
5 Avenue Jules Vallès
F-95490 VAUREAL Ranska
puh. +33 1 3430 9900
telefax +33 1 3430 9012
Risto Mauno

MEDKO MEDICAL OY
Kuortaneenkatu 2
00510 HELSINKI
PL 357 00101 HELSINKI
puh. (90) 394 11
telefax (90) 394 1913 tai
(90) 146 4048
Ilkka Laipio

A/O Medko Medikal
Krasnopresnenskaya nab. 12
The World Trade Center
(WTC)
6th Entrance, Office 1542
123610 MOSKOVA Venäjä
puh. +7 095 253 9705
puh./telefax +7 095 253 1542
tai +7 502 253 2625
(satelliitti)
Ilkka Laipio

A/O Medko Medikal
Oblastnaja Bolnica
(District Hospital)
Pr. Lunacharskogo, 45
194291 PIETARI Venäjä
puh. +7 812 557 3194
puh./telefax
+7 812 592 2590
Tatjana Sjomina

AS Instrumentarium
Ravi Str. 18-148
EE0007 TALLINNA Viro
puh. +372 2 661 326 tai
+372 631 4114
telefax +372 2 684 044
Peter Tchernych

Instrumentarium SIA
Kr. Valdemara iela 23
(Room 516)
LV-1050 RIIKA Latvia
puh. +371 2 217 174
telefax +371 883 0482
Dace Ratfeldere

INSTRUMED
Vitikka 1 02630 ESPOO
PL 63 02631 ESPOO
puh. (90) 5281
telefax (90) 524 144
Kimmo Koiso-Kanttila

MEDINOVUM
Vitikka 1 02630 ESPOO
PL 67 02631 ESPOO
puh. (90) 5281
telefax (90) 528 2205
Pekka Mäkelä

OPTIIKKA

Pekka Perttilä
Vitikka 1 02630 ESPOO
PL 6 02631 ESPOO
puh. (90) 5281
telefax (90) 502 1551
Myyvälät Keijo Karvonen
Markkinointi Raimo Tikkanen

AB Ögat
Korta gatan 4
S-171 54 SOLNA Ruotsi
puh. +46 8 284 210
telefax +46 8 283 310
Torbjörn Persson

AS Instruett
Ravi 18-148
EE0007 TALLINNA Viro
puh. +372 2 661 326
telefax +372 2 684 044
Pekka Perttilä

ERILLISYKSIKÖT

**OY BERGENHEIM
YHTIÖT AB**
Vitikka 1 02630 ESPOO
PL 135 02631 ESPOO
puh. (90) 523 233
telefax (90) 502 3203
Tuula Seppänen

INSTRU DATA OY
Niittylänpolku 10
00620 HELSINKI
PL 138 00621 HELSINKI
puh. (90) 757 1022
telefax (90) 757 3515
Dan Högström

Instru Data A/O
Grazhdansky pr. 14 off 24
195220 PIETARI Venäjä
puh. +7 812 534 1613
telefax +7 812 534 1644
Jarkko Ovaska

Instru Data UAB
Liepyno 7
LT-2600 VILNA Liettua
puh. +370 2 738 223
telefax +370 2 738 637
Jarkko Ovaska

OY TEKNO-REMA AB
Vitikka 1 02630 ESPOO
PL 68 02631 ESPOO
puh. (90) 5281
telefax (90) 523 882
Juha Uskali

Katuosoite Kuortaneenkatu 2, 00510 Helsinki

Postiosoite PL 357, 00101 Helsinki

Puhelin (90) 394 11 , fax (90) 146 4172